كردەيا مێهڤانكرنێ د زمانێ كورديدا ڤەكۆلينەكا پراگماتيكييە

شيرزاد سەبرى عەلى و ئەياد فەيزوللاھ عثمان

پشكا زمانێ كوردى–كۆليژا پەروەردا بنيات، زانكۆيا دهۆك، هەرێما كوردستانێ–عيراق

((مێژوويا وەرگرتنا ڤەكولينى: ٢١ تەباخێ، ٢٠١٩، مێژوويا رەزامەنديا بەلاڤكرنێ: ١٥ چريا ئێكێ، ٢٠١٩))

پوختە

مێهڤانكرن كردەيەكە ژ كردەيێن ئاخڤتنێ، كو پەيوەندى ب پراگماتيكا زمانيڤە هەيە. ئەڤ ڤەكۆلينە ب ناڤونيشان:(كردەيا مێهڤانكرنێ د زمانێ كورديدا–ڤەكۆلينەكا پراگماتيكييە)، كو هەولددەت ڤەكۆلينێ ل كردەيا مێهڤانكرنێ و جۆر و ستراتيجييێن ئەوێ بكەت، ئەوژى ب مەرەما هندێ داكو گرنگى و رۆلێ ئەڤێ كردەيێ د ناڤ ئاخڤتنا خەلكێ گۆڤەرا بەهدينيدا بهێتە دياركرن، ئەوژى ل دويڤ رێباز وەسفى شيكارى هاتييە ئەنجامدان و بۆ گەهشتنا رێژەيا بكارهينانا جۆر و ستراتيجييێن مێهڤانكرنێ د ئاخڤتنا خەلكێ گۆڤەرا بەهدينيدا، پشت ب شێوازێ ئامارى هاتييە بەستن. ئارمانجا سەرەكى ژ ئەڤێ ڤەكۆلينێ ئەوە، كو بۆ هەر بارودۆخەكێ هەلبژارتى، ستراتيجييێن بكارهاتى يێن مێهڤانكرنێ بهێنە دياركرن. ڤەكۆلين ژبلى پێشەكى و ئەنجامان ژ دوو پشكان پێكدهێت. پشكا ئێكێ ب ناڤونيشان:(مێهڤانكرن، ئەرك و جۆر). ئەڤ پشكە ب گشتى جەختێ ل تێگەھ و ئەرك و جۆر و ستراتيجييێن مێهڤانكرنێ دكەت. پشكا دووێ ب ناڤێ(جۆر و ستراتيجييێن مێهڤانكرنێ د زمانێ كورديدا)يە، كو بەحسێ جۆر و ستراتيجييێن مێهڤانكرنێ يێن بكارهاتى ل دەڤ ئاخڤتنكەرێن گۆڤەرا بەهدينى دكەت.

پەيڤێن كليلدار: مێهڤانكرن، تيۆرا رەوشتى، كردەيێن ئاخڤتنێ، پراگماتيك

پێشەكى

١–ناڤونيشانێ ڤەكۆلينێ:

ئەڤ ڤەكۆلينە ب ناڤونيشان(كردەيا مێهڤانكرنێ د زمانێ كورديدا–ڤەكۆلينەكا پراگماتيكييە)، كو هەول تێدا هاتييە دان، تيشكێ بێخيتە سەر تێگەهێ كردەيا مێهڤانكرنێ. هەروەسا جۆر و ستراتيجييێن ئەوێ يێن بكارهاتى ل دەڤ ئاخڤتنكەرێن گۆڤەرا بەهدينى.

٢–گرنگييا ڤەكۆلينێ:

گرنگييا ئەڤێ ڤەكۆلينێ د ئەڤان خالاندايە:

أ–ل دويڤ زانيارييێن مە، هەتا نهۆ د زمانێ كورديدا چ ڤەكۆلين ل سەر ئەڤى ناڤونيشانى نەهاتينە نڤێسين.

ب–ئەڤ كردەيە، كردەيەكا گرنگە د ئاخڤتنێدا و د پرۆسێا پەيوەنديكرنێدا، گەلەك دهێتە بكارهينان.

sherzad_arts@yahoo.com

٣-كەرەستە و نموونەیێن ڤەكۆلینێ:

كەرەستە و نموونەیێن ڤەكۆلینێ ژ ئاخڤتنا (٧٥) ئاخڤتنكەرێن گۆڤەرا بەهدینی هاتینە وەرگرتن.

٤-رێبازا ڤەكۆلینێ:

ئەڤ ڤەكۆلینە ل دویڤ رێبازا وەسفی-شیكاری هاتییە ئەنجامدان و بۆ دیاركرنا جۆر و ستراتیجییێن بكارهاتی ل دەڤ ئاخڤتنكەرێن گۆڤەرا بەهدینی، پەنا بۆ شێوازێ ئاماری هاتییە برن.

٥-پرسیارێن ڤەكۆلینێ:

ئەڤ ڤەكۆلینە هەولددەت بەرسڤێ ل سەر ئەڤان پرسیارێن ل خوارێ بدەت:

أ-رێژەیا بكارهینانا جۆرێن مێهڤانكرنێ ل دەڤ ئاخڤتنكەرێن گۆڤەرا بەهدینی، چەند ژ ئەوان ب (بەلێ) و چەند ب(نەخێر) هاتینە بەرسڤدان؟

ب- د هەر بارودۆخەكێ وەرگرتیدا كیژ ستراتیجییێن مێهڤانكرنێ هاتینە بكارهینان؟

٦-ناڤەرۆكا ڤەكۆلینێ:

ئەڤ ڤەكۆلینە ژبلی پێشەكی و ئەنجامان ژ دوو پشكان پێكدهێت. پشكا ئێكێ ب ناڤونیشان:(مێهڤانكرن، ئەرك و جۆر)، كو تێدا ب شێوەكێ گشتی بەحسێ كردەیا ئاخڤتنێ یا مێهڤانكرنێ، مێهڤانكرن و رەوشت، مێهڤانكرن و پراگماتیك، جۆر و ستراتیجییێن مێهڤانكرنێ هاتییە كرن. پشكا دوو ب ناڤێ(جۆر و ستراتیجییێن مێهڤانكرنێ د زمانێ كوردیدا)یە، كو د (٦) بارودۆخێن ژێكجودادا هاتینە وەرگرتن.

پشكا ئێكێ: مێهڤانكرن، ئەرك و جۆر

-كردەیا ئاخڤتنێ یا مێهڤانكرنێ:

تشتێ هەرە بەرچاڤ د تیۆرا كردەێن ئاخڤتنێدا ئەوە، كو سەرنجا مرۆڤی رادكێشیتە ئەوان جوداهییێن هێزا ئاخڤتنێ كو د ناڤبەرا كردەییێن ئاخڤتنێ یێن راستەوخۆ و نەراستەوخۆ هەین. هەر وەكو (سێریل) ددەتە دیاركرن، كو كردەییێن ئاخڤتنێ یان راستەوخۆنە، كو ئاخڤتنكەر رستەكێ دەردبریت و مەبەست و نیازا ئەوی هەر وەكو ئەوان پەیڤانە یێن هاتینە دركاندن(Searle, 1979: 30)، یان ژی نە دراستەوخۆنە، كو ب چەندین رێكێن جودا دهێنە دەربرین. گەنگەشەكرن ل سەر چەوانییا هەلبژارتنا ئێك ژ ئەڤان رێكان ژ لایێ ئاخڤتنكەریڤە، دمینیتە ل سەر پرۆسێسا ب رێڤەبرنا رۆخساری و پەیوەندییا بارێ جڤاكی و پلەیا جڤاكی یا ئاخڤتنكەری، هەروەسا را ل سەر هەلبژارتنا ئەوان جۆرە كردەیێن ئاخڤتنێ یێن كو پێزانینێن جڤاكی كۆدكەت و دڤەشێریت.

(سێریل) ددەتە دیاركرن، كو د كردەیێن ئاخڤتنێ یێن نەراستەوخودا، ئاخڤتنكەر پەیوەندیكرنێ ل گەل گوهداری دكەت پتر ژ ئەوێ یا كو ئاخڤتنكەر دبێژیت، ئەوژی ب رێكا پشتبەستنێ ب پێزانییێن هەڤپشك د ناڤبەرا ئەواندا چ یێن زمانی بن یان نەزمانی. هەروەسا دبیت مەبەستا ئاخڤتنكەری گەلەك ژ ئەوێ یا دویربیت، ئەوا د هزرا گوهداریدا هەی. د كردەیا ئاخڤتنێ یا نەراستەوخۆدا مەبەستا

sherzad_arts@yahoo.com

ئاخڤتنكەری ل سەر ئەویٚ یا دبێژیت یا جیاوازە ژ ئەویٚ مەبەستا ئەوی هەی. د ئەڤان جۆرە كردەیێن ئاخڤتنێدا كار یێ نەدیارە، هەروەسا ژ جۆرە ڕستەیەكا نەئاسایی پێكهاتییە. بوٚ نموونە:(ڕستەیا بڕیاردانیٚ ژبوٚ پرسیاركرنیٚ دهێتە بكارهینان) دبیت ئەو هەستیٚ خۆش بهێتە بنپێكرن و نەخۆشكرن، ژبەر واتایا ئەویٚ ڕستەییٚ- ئەو واتایا ژ پەیڤێن ڕستەییٚ دەردكەڤیت- و دبیت نەهێتە پێشێلكرن، چونكی ئاخڤتنكەر ییٚ پێكولیٚ دكەت، مەبەستا خۆ ب شێوەیەكیٚ نەڕاستەوخۆ بگەهینتە گوهداری. وەكو: (دیٚ شیی گلێشی بەیە ژدەرڤە؟) ئەڤ ڕستەیا بڕیاردانیٚ كو ب شێوەییٚ پرسیار ژ گوهداری دهێتەكرن، ئانكو ئەم دشێین بێژین بڕیاردانەكا نەڕاستەخۆیە، كو ل كەسیٚ بەرامبەر ب شێوەییٚ پرسیار دهێتەكرن و كاریٚ بڕیاردانیٚ ژی ییٚ دیار نینە(Searle, 1975:60-61).

ئەگەر تێگەهیٚ كردەیێن ئاخڤتنیٚ دیاربكەین، كو ئاماژەیە بوٚ مەبەست و نیازا ئاخڤتنكەری د دەربڕینەكا ئاخڤتنیٚ یان پتردا. كردەیا ئاخڤتنیٚ یا مێهڤانكرنیٚ-Invitation ژی ل ئەوی دەمی دیاردبیت، ل دەمیٚ ئاخڤتنكەر نیازا خۆ دیاردكەت، ژبوٚ داخوازكرنا بەشداربوون یان ئامادەبوونا گوهداری د بۆنەیەكا تایبەتدا. مێهڤانكرن ژی كردەیەكا مەبەستییە (illocutionary speech act) كو هندەك جاران دبیتە كردەیا ڕوی خۆشكرنیٚ(face-enhancing act) ژبوٚ گوهداری (Kerbrat-Orecchioni, 1997: 14). چونكی ل ڤێریٚ ئاخڤتنكەر د ئەڤیٚ كردەیا ئاخڤتنێدا هندەك دەرفەتان پێشكێشدكەت، كو بوٚ گوهداری جهیٚ مفاوەرگرتنێنە. هەر ل سەر ئەڤیٚ مژاریٚ مێهڤانكرن دهێتە هژمارتن وەك ئێك ژ كردەیێن دەربڕینێن هەستان (expressive) یا كردەیا ئاخڤتنیٚ یێن ژ لاییٚ (سێریل)یڤە هاتینە دیاركرن(Searle, 1975, 15). هەروەسا ئێك ژ كردەیا ئاخڤتنیٚ یا دەربڕینێن دلخۆش (convivial) یا كو ژ لاییٚ (لیچ)یڤە هاتییە بەحسكرن(Leech, 1983, 104). لیٚ (سوزوكی) دیاردكەت، كو مێهڤانكرن دهێتە هژمارتن وەكو جۆرەك ژ داخوازییێ، ل دەمیٚ ئاخڤتنكەر پێدڤی دبیت، كو پرسیارا گوهداری بكەت ژبوٚ بەشداربوون یا ئامادەبوونیٚ د بۆنەكا تایبەتدا. د ئەڤی بارودۆخیدا و ل سەر ئەڤیٚ دیتنا(سوزوكی) مێهڤانكرن وەك كردەیا ئاخڤتنیٚ یا دانا فەرمانان یا (سێریل)ی دهێتە هژمارتن. هەروەسا وەكو كردەیا ئاخڤتنیٚ یا (پێشبڕكی- competitive) یا (لیچ)ی دهێتە دەستنیشانكرن، كو هەر ئەڤە بوویە جهیٚ گرنگیپێدانیٚ ژ لاییٚ (براون و لیڤنسون)ی (1987) د چارچۆڤەییٚ كردەیا تێكچوونا ڕۆخساری -face-threatening act)دا (Suzuki, 2009: 87).

sherzad_arts@yahoo.com

لێ هەر چەوان بیت، مێهڤانكرن كردەیەكا ئاخڤتنێیە، ب واتایا هندێ دهێت، كو كەسەك ب شێوەیێ پرسیار یان داخوازییا تشتەكی ژ ئێكی بكەت یان كارەكی بكەت یان بهێتە جهەكێ دیاركری. دڤێرێدا مەرجێ ناڤەرۆكێ داواكرنە ژ كەسەكی كو ببیتە بەشەك ژ تشتەكی و چێدبیت كۆمەك بیت یان پرۆسێسەك بیت، بەلێ مەرجێ ئامادەكاری ئەوە، كو ئەو تشتێ دهێتە پێشكێشكرن، گوهدار بەرامبەر یێ كەیفخۆشە و پێشبینی دهێتە كرن، كو بۆ گوهداری باش بیت و چێدبیت هەلبژارتنا رەتكرنێ بۆ هەبیت(AL-Sulaimaan.M.M ,2001:11).

-مێهڤانكرن و رەوشت:

رەوشت، ئەو مژارە یا كو كارتێكرنەكا مەزن ل سەر مرۆڤایەتیێ هەی و ب كویری كارتێكرنێ ل پەیوەندییێن مرۆڤی دكەت. هەر وەكو (براون و لیڤنسون) ددەنە دیاركرن كو رەوشت بنچینەیێ دروستبوونا داخوازییێن جڤاكینە. هەر تیۆرەكا ئەڤێ چەندێ روهن و ئاشكرا ژی بكەت ب ئەڤێ چەندێڤە یاگرێدایە و دچیتە د بن چارچۆڤەیێ ژیانا جڤاكییا مرۆڤانڤە (Trong, 2012: 7).

د خواندنێن زمانیدا رەوشت ب ئەڤان ئەركان رادبیت:

١-چەوا زمان دەربرینا دویراتییا جڤاكی د ناڤبەرا ئاخڤتنكەران و رۆلێ ئەوان یێ جیاوازدا دكەت.

٢-كارێ رۆخساری د ناڤ جڤاكێ ئاخڤتنێدا یاپێكهاتییە ژ ئەوێ هەولدانێ بۆ دروستكرن و مان و پارازتنا رۆخساری د دەمێ ئاخڤتنێدا (Richard & Webber, 1992: 281).

د زمانیدا رەوشت یێ پێكهاتییە ژ ئەوان دەربرینێن كو تۆ پێكولێ بكەی دەربرینێن جوان و شرین بكاربهینی ژبۆ كەسێ بەرامبەر ل دویڤ پلەیا ئەوی یا جڤاكی و ئەوێ پەیوەندییا د ناڤبەرا ئاخڤتنكەری و گوهداریدا هەی. د زمانێ كوردیدا دەربرینێن وەكو: (بێ زەحمەت، دێ شێی، ئەگەر ئەزیەت نەبیت، ئەز حەزدكەم...هتد)، د مێهڤانكرنێدا بكاردهێن. وەكو د ئەڤان نموونەیاندا دیاردبیت:(دێ شێی سوبەهی ئامادە ببی بۆ خوارنا فراڤینێ ل دەڤ مە.)، (ئەز گەلەك حەزدكەم بۆ شیڤێ تۆ مێهڤان بی ل دەڤ من.)

زاراڤێ مێهڤانكرنێ رۆلەكێ كاریگەر د چارچۆڤە و بوارێ رەوشتی و رۆخساریدا دبینیت، كو د ئەڤی بیاڤیدا ب "بهایێن جڤاكی" و "رۆخسارێ كەسی" هاتییە پێناسەكرن، كو خەلەك بانگەشێ و داخوازا مافی ژبۆ خۆ دكەن(Goffiman, 1974: 224). د ناڤەرۆكا تیۆرا (براون و لیڤنسون)یدا ئەوا ل دۆر كردەیا تێكچوونا رۆخساری(face threatening act) ل سالا (1987) هاتییە، مێهڤانكرن ب خۆژی دبیتە ئەگەرێ دروستبوونا كردەیا تێكچوونا رۆخساری، ژبەر ئەڤێ یەكێ ژی

sherzad_arts@yahoo.com

ڕازیبوون و ڕەتکرنا مێهڤانکرنێ دبنە ئەگەرێ مەترسییێ ل سەر ڕۆخسارێ مێهڤانکەر(ئاخڤتنکەر) و مێهڤانی(گوهداری)دا. ب شێوەیەکێ گشتی مێهڤانکرن د بەرژەوەندییا مێهڤانیدایە، کو ئەو پتر هەست ب ئارامییێ دکەت ژبۆ ڕازیبوون یان نەڕازیبوونێ. کریارا مێهڤانکرنێ مەرەم و ڤیانا مێهڤانکەری دیاردکەت ژبۆ دروستکرن و مان و موکۆمکرنا پەیوەندییان ل گەل مێهڤانی، ژ بەر ئەڤێ یەکێ ب ڕۆخسارێ پۆزەتیڤ یێ میڤانکەری دهێتە هژمارتن، بەلێ د هەمان دەمدا مێهڤانکرن دبیتە جهێ تێکچوونا ڕۆخسارێ نێگەتیڤ یێ مێهڤانی ژی، چونکی گوشار دکەڤیتە سەر مێهڤانی، کو ب ئەنجامدانا هندەك کارێن مێهڤانکەری ڕاببیت، ئەگەر ژێ بهێتە داخوازکرن. ژ لایەکێ دیڤە ڕۆخسارێ پۆزەتیڤێ مێهڤانکەری ژی دکەڤیتە ژێر مەترسییێ ل دەمێ ڕازینەبوون ل سەر مێهڤانکرنا ئەوی ژ لایێ کەسێ بەرامبەرڤە دهێتە کرن(Al-Asadi, 15 :2015). ل دویڤ ئەڤێ گوتنێ ئەم دشێین ڕوهنبکەین، کو ل دەمێ ئاخڤتنکەر کەسەکی مێهڤان بکەت و ڕازیبوون ل سەر نەهێتەکرن، ل ئەوی دەمی کەسێ ئاخڤتنکەر دێ کەڤیتە شەرمێ(کریارا تێکچوونا ڕۆخساری face threatning act) و ب ئەڤێ چەندێ کەسێ گوهدار ب بڕیاردەر ل سەر ڕازیبوون یان نەڕازیبوونا ئەوێ مێهڤانکرنێ دهێتە هژمارتن، ژ بەر ئەڤێ یەکێ ژی ڕۆخسارێ ئەوی ناکەڤیتە بەر چ هەڕەشەیان، لێ زێدەباری ئەڤێ گوتنێ ئەم دشێین دیاربکەین، کو ڕۆخسارێ گوهداری ژی د هندەك بارودۆخاندا دکەڤیتە ژێر هەڕەشەیێ، ئەوژی ل دەمێ نەڕازیبوونێ، ئەگەر کەسێ ئاخڤتنکەر خودان پلەیەکا جڤاکی یا بلند بیت، یا ب ساناهی نابیت بۆ گوهداری کو ل سەر مێهڤانکرنێ ڕازینەبیت، بێگومان دێ بیتە ئەگەرێ تێکچوونا ڕۆخسارێ ئەوی(گوهدار) . هەروەسا ڕازیبوون ژی ڕۆخسارێ گوهداری د هندەك بارودۆخاندا تێکددەت، ب تایبەتی ئەگەر ئاخڤتنکەری مەبەستەك ژ ئەوێ مێهڤانکرنێ هەبیت، ئانکو ب شێوەیێ بەرتیل بیت یان ژبەر هەر مەبەستەکا دی بیت، کو ئاخڤتنکەری هەبیت کو د ئەنجامدا گوهدار پێ شەرم بکەت، ژ بەر ئەڤێ یەکێ ئەم دبینین، کو مێهڤانکرنا باش و ساخلەم ل ئەوی دەمی پەیدادبیت، ل دەمێ ئاخڤتنکەری چ نیازێن خراب نەبن و ژ دل و ڤیان کەسێ بەرامبەر مێهڤان بکەت، د ئەڤی دەمیدا گوهدار ژی دڤێت ل سەر ئەوێ مێهڤانکرنێ ڕازیببیت، ئەگەر چ بەلگەیێن بهێز ژبۆ نەڕازیبوونێ د دەستیدا نەبن، کو ئەڤە هەمی دبیتە ئەگەرێ باشبوون و موکۆمکرنا پەیوەندییێن هەر دوو لایان.

سەرەرایی ئەڤێ چەندێ ئاخڤتنکەرێن بیانی ل دەمێ فێربوونا زمانەکی، دڤێت شەهرەزایی بنەماییێن پراگماتکی ژی بن، ژبۆ دروستکرنا ڕستەیەکا پڕ واتا و ل گەل بارودۆخێ ئەوێ

sherzad_arts@yahoo.com

ڕویدانێ بگونجیت، چونكی فێربوونا زمانەكی ب تنێ زانینا چەند پەیڤ و ڕستەیەكان نینە، بەلكو پێدڤییە كەسێ فێرخواز تێگەهشتنەكا باش د كەلتوور و ڕەوشەنبیرییا زمانێ دوویدا هەبیت، ژبۆ شارەزابوون د بنەمایێن پراگماتیكیدا، داكو نەبیتە ئەگەرێ تێكچوونا ڕۆخسارێ كەسێ بەرامبەر. هەر وەكی (سوزوكی) ددەتە دیاركرن، كو پێكهێنەرێن پراگماتیكێ ئاماژێ ددەنە ستراتیجیەتێن لێكسیكی و ڕێزمانی و دیالۆگی. هەروەسا ئەوان ستراتیجیەتێن گرێدای ڕەوشتیڤە، ژ بەر ئەڤێ یەكێ ل دەمێ فێركەرێ زمانێ دووێ دگەهیتە ئاستەكێ باشێ فێربوونێ، ل سەر ئەوی پێدڤییە زانین و ڕەوشەنبیرییەكا باش د كەلتوورو بها و ڕەوشتێ زمانێ دوویدایدا هەبیت، ژبۆ دروستكرنا دەربڕینێن گونجای كو ل گەل بارودۆخێ ئەوێ كردەیا ئاخڤتنێ بگونجیت، داكو نەبیتە ئەگەرێ لێكتێنەگەهشتنێ د ناڤبەرا ئاخڤتنكەرێ زمانێ ئێكێ و یێ دوویدا (Suzuki, 2009: 89). ئەڤ چەندە ب شێوەكێ گشتی ل سەر هەمی كردەیێن ئاخڤتنێ و ب تایبەتی ل سەر كردەیا مێهڤانكرنێ دگونجیت.

-پراگماتیك و مێهڤانكرن:

ژبەركو بابەتێ مە ل سەر مێهڤانكرنێیە و چەندین جۆر و شێوەیێن مێهڤانكرنێ هەنە، ئەڤجا ئەگەر دروستكرن و بەرسڤدانا مە ژبۆ ئەوێ مێهڤانكرنێ یا دروست و گونجای نەبیت، دبیت مە تووشی چەندین ئاریشان بكەت، ژبەر ئەڤێ یەكێ دێ چەندەكێ ل سەر پراگماتیكێ و كارتێكرن و شیانێن ئەوێ ئاخڤین و ڕەنگڤەدانا ئەوێ ل سەر مێهڤانكرنێ دێ دیاركەین. هەر ژ دەمێ پەیدابوونا پراگماتیكێ تا نوكە یا بوویە جهێ سەرنجراكێشانا زۆربەیا زمانڤانان و بەردەوام ڤەكۆلین ل سەر هاتینە ئەنجامدان و ب چەندین شێوەیان هاتییە پێناسەكرن. هەر وەكو (ڕیچارد، پلات و ویبەر) دیاردكەن، كو پراگماتیك یا پێكهاتییە ژ ڤەكۆلینا:

– چەوا ڕاڤەكرن و بكارهینانا دەربڕینیان پشتبەستنێ دكەنە سەر ئەوان پێزانییێن ژ دەرڤەی زمانی؟

–چەوا ئاخڤتنكەر كردەێن ئاخڤتنێ تێدگەهیت و بكاردهینیت؟

– ب چ ئاوایەكی ئاخڤتنكەر بنیاتێ ڕستێ دئێحیتە ژێر كاریگەرییا ئەوێ پەیوەندییا د ناڤبەرا ئاخڤتنكەر و گوهداریدا (Richard & Webber,1992:284).

هەروەسا ژ لایێ (یول)یڤە ب ئەڤی ئاوایی هاتییە پێناسەكرن:

–پراگماتیك ڤەكۆلینا واتایێن ئاخڤتنكەرینە.

–پراگماتیك یا پێكهاتییە ژ ڤەكۆلینا واتایا ناڤەرۆكا ئاخڤتنێ(Yule, 1996: 3).

ژ بەر ئەڤێ یەكێ زانینا واتایێن پراگماتیكی ب كارەكێ گرنگ دهێتە هژمارتن ژبۆ دروستكرنا كردەیێن ئاخڤتنێ، ئەوژی داكو ئەو ئاخڤتن ب شێوەیەكێ دروست بگەهیتە گوهداری. هەر

sherzad_arts@yahoo.com

وەكو (جاپ) دیاردكەت، داكو بشێی زمانی ب شێوەیەكێ نموونەی بكاربهینی و پەیوەندیكرنەكا كاریگەر ل گەل كەسانێن ژدەرڤەی كەلتووریێ خۆ بكاربهینی، زانینا زمانی ب تنێ بەس نینە، بەلكو هەبوونا زانیارییان د پراگماتیكێدا یا پێدڤییە، كو ئەڤ چەندە ب دەستڤە بهێت(Trong, 2012: 18).

ل خواریێ دێ هەولدەین كورتیەكێ ل سەر پراگماتیكا نەدلسۆز دیاربكەین، پاشی دێ پەیوەندییا پراگماتیكێ ب كردەیا مێهڤانكرنێڤە دیاركەین:

(**پراگماتیكا نەدلسۆز(بێ ڕەحم) – pragmatic insincerity**): ئەڤ جۆرێ پراگماتیكێ ژلایێ (ئوتسومی)ڤە هاتییە پێناسەكرن، ب نیازا شكاندنێ ب هاریكارییا ئێك ژ بنەمایێن پراگماتیكێ. شكاندنا ئێك یان پتر ژ بارودۆخێن خۆشییێ ئەوژی ب ڕێكا كردەیێن ئاخڤتنێ. ئەوژی ل دەمێ دەربڕینەكا ڕاست و دروست د ناڤ پەیوەندیكرنا جڤاكیدا هەبیت و ب ڕێكا بنەمایێن تیۆرا ڕەوشتی دهێتە پشێلكرن.

دەربارەی شكاندنا بارودۆخەكێ خۆشییێ ژ كردەیێن ئاخڤتنێ. هەر وەكو(ئیسلامی) ددەتە دیاركرن، كو دەربڕینێن خەمگین ئەو جۆرێ كردەیێن ئاخڤتنێنە، كو ئێك ژ بارودۆخێن خۆشیێ ب دەستڤە نەهاتییە، كو ئەڤ چەندە ب مەبەست ژلایێ ئاخڤتنكەریڤە هاتییە ئەنجامدان ژبۆ هەلویست وەرگرتنێ بەرامبەر كەسەكی (Eslami,2005:26). بۆ نموونە:

-تە نەڤێت قەهوەكێ بۆ تە بینم ؟

ل دەمێ ئەڤ ڕستە د بارودۆخەكیدا دهێتە بكارهینان، كو مامۆستا ب ترانەڤە بێژیتە قوتابی، ل دەمێ ب شێوەیەكی ڕوینشتبیتە خوار هەر وەكو ل چایخانێ. هەر چەندە ئەڤ جۆرێ كردەیا ئاخڤتنێ یا دلخۆشكەر نینە، ئانكو ئەڤ دەربڕینە د بنیاتدا دەربڕینەكا خوشییە، بەلێ ل دەمێ د بارودۆخەكێ ب ئەڤی ڕەنگیدا دهێتە گوتن، دبیتە دەربڕینەكا شكاندنێ. ئەڤ جۆرێ ڕیسواكرنێ ژلایێ ئاخڤتنكەریڤە ب شێوەیەكێ پراگماتیكی دهێتە بكارهینان. هەر وەكو (لاینز) ددەتە شرۆڤەكرن كو ل دەمێ دەربڕینا مێهڤانكرنێ دهێتە گوتن د ناڤەرۆكا دەمەكێ نەگونجایدا و ئاخڤتنكەر(مامۆستا) و گوهدار(قوتابی) دزانن، كو نوكە نەدەمێ ڤەخوارنا قەهوێیە، ژبەر ئەڤێ یەكێ دیاردبیت، كو ئەڤ مێهڤانكرنە ژبەر ئەگەرەكێ دییە، ئانكو داخوازییەكە ب شێوەیێ گازندێ بۆ گوهداری، ژبەر كریارا ئەوی (Lyons,1977:157) .

د ئاستێ پێشێلكرنا ئێك یان پتر ژ ڕاستییەكا گشتی یا بنەمایێ هەرەوەزی(كارێ ب كۆم)دا، ل دەمێ ئاخڤتن ژلایێ پراگماتیكێڤە یا ڕاستگۆ نەبیت، ئەو ڕاستییا گشتی ژ چارچۆڤەیێ ڕۆخسارێ خۆ دەردكەڤیت و دهێتە پێشێلكرن، ئەڤەژی ژبەر مەبەست و نیازێن

sherzad_arts@yahoo.com

ئاخڤتنکەرینه(Utsumi, 2007: 508). مەبەست ژ ئەڤێ ڕاستیا گشتی ئەوە، کو ئەوێ پێکولێ بکە، ئاخڤتنا تە(مێهڤانکرن) بلا یا ب زانیاری بیت، وەکو یا پیدڤی بیت، نە زێدەتر و نە کێمتر بیت. بۆ نموونە:

-تە دڤێت جارەکێ فراڤینێ پێکڤە بخوین؟

پێشێلکرن د چەنداتییا ڕاستییا گشتیدا ل ڤێرێ ئەوە، کو د ئەڤێ دەربڕینا ل سەریدا، کردەیا مێهڤانکرنێ بۆ مە دیاردکەت، کو یا کێم زانیارییە بۆ گوهداری ژبۆ هندێ، کو ب دروستی تێبگەهیت، کا ئەو مێهڤانکرن یا ژ دلە یان ب تنێ گوتنەکە، ئانکو ل دەڤ گوهداری جۆرە دەربڕینەك ب دەستڤە دهێت، یا هەڤدژە ل گەل ئەوێ ڕاستییا گشتی د ناڤ جڤاکیدا هەی، چونکی ل ڤێرێ ئاخڤتنکەر چ جۆرە بارودۆخێن خۆش یێن کردەیا ئاخڤتنێ یا مێهڤانکرنێ بەحس ناکەت، هەروەسا وەخت و جهێ مێهڤانکرنێ ژی یێ دیارنینە(Levinson,1983:346). ژ بەر ئەڤێ چەندێ (لیچ و توماس) دبێژنێ "توشبوونا پراگماتیکی- "pragmatic Implications، لەورا مێهڤانکرنەکا ب ئەڤی جۆری ب ڕاستەقینە ناهێتە هژمارتن، بەرۆڤاژی ئەڤ مێهڤانکرنە ب کردەیەکا ئاخڤتنخۆش دهێتە هژمارتن (Leech and Thomas, 1990: 181).

جۆرەکێ دی ژ بنەمایێ پراگماتیکێ، کو دهێتە بنپێکرن، ل دەمێ بکارهینانا ڕاستیێن زمانڤانی، کو د ناڤ مەودایێن ئاسایی یێن واتایێدا نینە (Utsumi, 2007: 509). هەر وەکو (براون و لیڤنسون) د تیۆرا ڕەوشتیدا ددەنە دیارکرن، کو ستراتیجیەتەك یان پتر یا شکاندنێ (violation) د پراگماتیکا شکاندنێدا ب دەستڤە دهێت. ئانکو ل ڤێرێ گرێدانەك د ناڤبەرا ڕەوشتی و مێهڤانکرنێدا هەیە، لەورا پێدڤییە دەربرینێن ئەوێ مێهڤانکرنێ ل دویف بارودۆخی بگونجن. بۆ نمووونە ستراتیجیەتا گەلەك یا ب ڕەوشت ئانکو یا تژی دەربرینێن ڕێزگرتنێ بیت، کو د هندەك بارودۆخاندا دهێتە هژمارتن، ئێك ژ ستراتیجیەتێن ڕەوشتی یێن شکاندنێ یێن کو ژ بەر مەرەم و مەبەستەکا پراگماتیکا شکاندنێ هاتییە گوتن. (Kadhim and Al-Hindawi 2017: 133). هەر وەکو د نموونا خوارێدا پتر ڕوهندبیت:

د بارودۆخەکیدا کو هەڤالەك ئێکی مێهڤانکەتە مال بۆ شیڤێ و گوهدار ڕازینەبیت، ل ئەڤی دەمی هەڤالێ ئەوی ب شێوەیەکێ ترانەکری بێژیتێ : تۆ چ دبێژی ئەزبەنی ئەگەر ئەز تە مێهڤانکەمە ڕیکسوس بۆ شیفخوارنێ.

بکارهینانا دەربرینێن زێدە ب ڕەوشت د ناڤبەرا دوو هەڤالان یان دایك و باب و ئەندامێن نێزیکێن خێزانێدا ب دەربرینێن نە ڕوهنکری وترانەپێکری یێن پراگماتیکێ دهێنە هژمارتن.

-ئەرکێ مێهڤانکرنێ:

مێهڤانکرن باراپتریا جاران ئاماژەیا ڕەوشتێ پۆزەتیڤە. هەر چەندە ئەڤ کردەیا ئاخڤتنێ دبیت

sherzad_arts@yahoo.com

هندەك جاران وەك كۆسپ و تەگەرەك ل بەرامبەر رۆخسارێ گشتییێ تاكەكەسی بهێته بكارهینان. هەمەجۆریا بكارهینانا مێهڤانكرنێ كارتێكرنێ ل سەر ستراتیجیەتێن پەیوەندیكرنێ دكەت، هندەك ژ ئەڤان ستراتیجیەتان ب رۆخسارێ پۆزەتیڤێ تاكەكەسەكیڤە د گرێداینە، چونكی كردەیا مێهڤانكرنێ دەربرینێ ژ بەردەوامبوونا ڤیان و موكۆمكرنا پەیوەندییان دكەت. هەروەسا هندەكێن دی كاریگەریەكا نێگەتیف ل سەر رۆخساری رەنگڤەددەت، ئەوژی ئەگەر ب دلێ گوهداری نەبیت و شەرمبكەت ئامادەنەبیت، بەلێ ب شێوەكێ گشتی باراپتریا ئەڤان جۆرە ستراتیجیەتان ژبوێ رێزگرتن و پێدڤیاتییا رۆخسارێ ئەوان تاكەكەسێن جڤاكییە(Al-Darraji, Voon Foo, 2013: 1052).

مێهڤانكرن هەر وەكو كردەیەكا پەیوەندیكرنێ و دیاردەیەكا رەوشتی د ناڤ جڤاكیدا ، ب دەستەبەركرنا پەیوەندییەكا گونجای و ب رێكوپێك د پێشڤەبرن و مانا پەیوەندیێن جڤاكیدا رادبیت. هەروەسا ب دەربرینەكا ب رەوشت یا زمانڤانی دهێتە هژمارتن. هەر چەندە مێهڤانكرن د پێكهاتە و كاركرنا خۆدا یا سادەیە، بەلێ د راستی ژیدا ب دیاردەیەكا ئالۆز د پەیوەندیكرنا تاكەكەسێن جڤاكیدا دهێتە هژمارتن. هەروەسا ب ستراتیجیەتەكا گرنگا ئاخڤتنێ و د كنترۆلكرنا پەیوەندییێن جڤاكی یێن تاكەكەساندا ل دەمێ ئاخڤتنێ دهێتە هژمارتن. مێهڤانكرن ب چەند ئەركەكان رادبیت ژ ئەوان ژی:

١-موكۆمكرنا پەیوەندییان د ناڤبەرا هەڤالاندا و پشكداریكرنە د هەستێن هەڤدوو دا.

٢- سوپاسیكرن ژ لایێ مێهڤانیڤە دهێتەكرن ژبوێ ئەوێ مەرداتی و ڤیانێ و خزمەتا بەرچاڤ یا بۆ ئەوی هاتییە پێشكێشكرن.

٣-هاریكاریەكە ژ لایێ كەسەكیڤە.

٤- چالاكییێن جڤاكی پێدڤی ب ئاهەنگان هەیە. وەكو رۆژا ژدایكبوونێ، وەرگرنا خەلاتەكێ ب بها، یان شەهیانێن بیك و زاڤایان. دڤێرێدا مێهڤانكرن رۆلێ خۆ دگێریت، چونكی د پتریا ئەڤان چالاكی و ئاهەنگاندا كردەیا مێهڤانكرنێ پەیدادبیت.

٥- كردەیا مێهڤانكرنێ دبیتە ئەگەر، كو هەڤال و خزم د دەمێ ئاهەنگاندا ئێك دبینن یان سەرەدان چێبن، یان چوونا سەیران ل گەل هەڤ دوو پەیدابن(Al-Asadi, 2015:16-17).

-مێهڤانكرن د كەلتوورێ كوردیدا:

ژبوێ هندێ بشێین شرۆڤەكرنەكا باش ل سەر مێهڤانكرنێ د گۆڤەرا بەهدینیدا بدەینە دیاركرن، پێدڤییە بەگراوەندەكێ ل دۆر جڤاكێ كوردی ل دۆر ئەڤێ مژارێ بدەینە پێشچاڤ. هەروەسا تیشكەكێ بێخینە ل سەر چەوانییا دروستبوونا مێهڤانكرنێ ل دەڤ ئەوان. جڤاكێ كوردی كو باراپتر یێ گرێدایە ب عەشیرەتگەرییێڤە و خێزان و خزم رۆلەكێ كاریگەر تێدا دگێرن. هەروەسا

sherzad_arts@yahoo.com

پارازتنا ڕۆخساری و پێگەهێ جڤاكی و خێزانێ ب پلا ئێكێ دهێنە هژمارتن، لەورا گرنگە بهێنە پارازتن.

پەیوەندییا دایك و باب و خویشك و برا و هەڤال جیرانان ژی ژبۆ هەڤدوو یا بهێزە، ژ بەر ئەڤان جۆرە هەستان و پەیوەندییان دێ بینین مێهڤانكرن ب شێوەیكێ بەرچاڤ تێدا دهێتە بكارهینان. ئەڤە هەمی زێدەباری ئەوێ چەندی د هەلكەڤت و بۆنێن فەرمیدا و د وەرگرتنا خەلاتان و سەركەڤتنان و وەرگرتنا پوستان و ئاهەنگ و شەهیان و ڕۆژا ژ دایكبووناندا، مێهڤانركرن دهێتە ئەنجامدان. ئەڤ جۆرە مێهڤانكرنە دەستپێدكەت ژ مێهڤانكەری كو مێهاڤانی مێهڤاندكەت ل سەر:(فراڤین، شیڤ ، خوارنەكا سەرپێ ، ڤەخوارنەكێ یان ئاهەنگەكێ ...هتد). هەر وەكو(لیڤنسون) ژی دەدەتە ڕوهنكرن كو مێهڤانكەر هەولددەت ژبۆ پارازتنا ڕۆخسارێ خۆ وێنەیەكێ مەردایەتییێ نیشا كەسێ بەرامبەر بدەت، ژ بەر ئەڤێ یەكێ ب كارێ مێهڤانكرنێ ڕادبیت. ل دویڤ ژێدا مێهڤان ڕادبیت ب سوپایكرن و بەرزنرخاندنا كارێ مێهڤانكەری ئەنجامدای.

هەروەسا د كەلتووریێ كوردیدا ژ ئەڤێ هەمیێ زێدەتر، ب شێوەیەكێ بەربلاڤ مێهڤان سەرەدانێ دكەت بێی داخوازییا مێهڤانكەری، ئەڤەژی باراپتریا جاران ل دەمێ سەرەدانا نساخییان و پەیدابووونا ئاریشەیان و بەهیان دهێتە دیتن، چونكی د كەلتووریێ كوردیدا ل سەر مێهڤانی ئەركە ب ئەوێ سەرەدانێ ڕابییت.

د كەلتووریێ كوردیدا شێوەیەكێ دی یێ مێهڤانكرنێ د ناڤبەرا ئاخڤتنكەری و گوهداریدا هەیە، ئەڤ جۆرێ مێهڤانكرنێ ب ئەوی شێوەیە، كو ل دەمێ ئاخڤتنكەر كەسەكی مێهڤانبكەت، ل ئەوی دەمی ل سەر گوهداری پێدڤییە ئێكسەر ل سەر ئەوێ مێهڤاندارییێ ڕازینەبیت، هەتاكو كەسێ ئاخڤتنكەر چەند پێكولەكان بكەت و ل سەر داخوازا مێهڤانكرنێ یێ پێگیر و بەردەوام بیت و ل ئەوی دەمێ گوهدار دشێت ل سەر ئەوێ مێهڤانكرنێ ڕازیبیت، چونكی ڕازیبوونا ئێكسەر دبیتە ئەگەرێ تێكچوونا ڕۆخسارێ گوهدرای و دێ بهایێ ئەوی هێتە كێمركرن. هەر وەكو (كازم و ئەهنداوی) دیاركەن، كو (تاكەكەسێن عیراقی ل دەستپێكێ ل سەر مێهڤانكرنێ ڕازینابن، هەتاكو ئاخڤتنكەر زۆر هەولان ددەت ژبۆ مێهڤانكرنا كەسێ بەرامبەر ل ئەوی دەمی ڕازیبوون دروستدبیت) (Kadhim and Al-hindawi, 2017:136).

هەروەسا د كەلتووریێ كوردیدا شێوەیەكێ دی یێ مێهڤانكرنێ هەیە، ب تایبەتی ژی د دەمێ ژەمێ خوارنێدا پەیدادبیت، كو ئاخڤتنكەر وەكو نەریتەكێ جڤاكی كەسێ بەرامبەر مێهڤان دكەتە مال ژبۆ خوارنێ، بەلێ مەراما ئاخڤتنكەری ل ڤێرێ نە مێهڤانكرنا كەسێ بەرامبەرە، بەلكو ب تنێ وەكو ئاخڤتنەك خۆش و جوان دهێتە گوتن ژبۆ

sherzad_arts@yahoo.com

خۆشكرن و موكۆمكرنا پەیوەندییان د ناڤبەرا هەردوو كەساندا، ل ڤێرێ كەسێ بەرامبەر دڤێت ل مەبەستا ئاخڤتنكەری بگەهیت و بێ گیروبوون ب مێهڤاندارییا ئەوی ڕازینەبیت و سوپاسییا ئەوی ژی بكەت. ئەڤ جۆرە مێهڤانكرنە ب شێوەیەكێ بەربلاڤ ل دەڤ خەلكێ كورد دهێتە بكارهینان، هەر وەكو ل پشتی نڤێژێن ئەینیان، كو خەلك بەرەڤ مالڤە دچن و خزم و هەڤال و جیران ئێك و دوو مێهڤانی خوارنێ دكەن (شێرزاد سەبری و ئەیاد فەیزولاه ، ٢٠١٨: ٦٣١). بۆ نموونە:

ئاخڤتنكەر: دێ جیران دا بچینە دەڤ مە بۆ فراڤینێ.

گوهدار : گەلەك سوپاس جیران، دێ تۆ وەرە فراڤین یا ئامادەیە.

-ڕێكخستن، ڕازیبوون و ڕەتكرنا میهڤانكرنێ:

ل خارێ دێ باسی ل چەوانییا دروستكرن و ڕازیبوون و ڕەتكرنا مێهڤانكرنێ بكەین:

١-دروستكرن و ڕێكخستنا مێهڤانكرنێ:

مێهڤانكرن یا گرێدایە ب ئەوێ پەیوەندییا د ناڤبەرا مێهڤانی و مێهڤانكەریدا. (سێریل) دیاردكەت، كو ئارمانجا دانوستاندنان ژبۆ پەیوەندیكرن و ڤەگوهازتنا تشتایە بۆ گوهداری ب ئەوی شێوەی، كو بۆ گوهداری ئەو نیاز دیاربیت، كو پێدڤییە ئێك ژ ئەوان ب ئەڤی ئەركێ ڤەگوهازتنا ئەوان تشتان ڕابیت. د دویڤدا دێ بۆ ئاخڤتنكەری ئەو كارتێكرنا ل سەر گوهداری هاتییە كرن دیاربیت، ب ڕێكا نیشاندانا نیازا ئەوی(ئاخڤتكەری) د ئەنجامدانا ئەوێ كریارێدا، لەورا دیاربوونا مەبەست و نیازێن ئەوان دەربڕینان(كردەیێن ئاخڤتنێ) دێ بیتە ئەگەرێ ب دەستڤەهاتنا ئەنجامەكێ باشێ تێگەهشتنێ د ناڤبەرا ئەواندا. لەوما د دروستكرنا مێهڤانكرنێ ژێدا چەند شێوە دەربڕینەك هەنە. د هندەك دەماندا دیاردبیت، كو مێهڤانكەری دڤێت ئیستیغلالا ڕۆخسارێ نێگەتیڤێ(ئەو حەزا كو ڕازینەبیت بهێتە سەپاندن ژ لایێ كەسێن دیڤە) مێهڤانی دكەت ژبۆ مەرەما ئاماژەكرنێ ب ڕۆخسارێ خۆیێ پوزەتیڤ(ئەو حەزا كو دڤێت بهێتە نیاسین وەك كەسەكێ گونجای و داواكری) (Coats, 1986: 167). دهێتە تێبینیكرن د زۆربەیا كەلتوورێن جیهانێدا مێهڤانكرن ب دوو ڕێكێن سەرەكی دهێتە گوتن، یا ئێكێ ب شێوەیێ ئاشكرا (explicitly)و یا دووێ ب شێوەیێ ڤەشارتی یان نەڕاستەوخۆ(implicitly). مەبەست ب شێوەیێ ئاشكرا ئەوە، كو ئاخڤتنكەر نیاز و مەبەستا خۆ یا مێهڤانكرنێ ب شێوەیەكێ سادە و ئاشكرا دەردبڕیت. بۆ نموونە :(تۆ یێ مێهڤانكری ل دەڤ من بۆ خوارنا شیڤا ئەڤرۆ.)،(هیڤیدكەم سوبەهی ل نیشانییا برازایێ من ئامادەبی بۆ خوارنا فراڤینێ.) (Salih and Mahdi, 2013: 11). ئانكو ئەم دشێین ئەڤێ چەندێ ڕوهنبكەین، كو ئەڤ جۆرە د ناڤ كەلتوورێ كوردیدا تاڕادەیەكی ب شێوەیەكێ

sherzad_arts@yahoo.com

ڕاستەوخۆ و فەرمییە، کو دهێتە بکارهینان د ناڤ پلەیێن جڤاکی یێن جیاوازدا(کەسەکێ بچویك بۆ کەسەکێ خودان پلەیەکا جڤاکی یا بلند)، (د ناڤبەرا دووکەساندا، کو پەیوەندییا ئەوان یا هەڤالینیێ یا دویر بیت.)،(فەرمانبەرەك بۆ ڕێڤەبەرەکی)، (برازایەك بۆ مامەکی) ...هتد.

بەلێ مەبەست ژ شێوەیێ نە ئاشکرا ئەوە کو ڕاستە ئاخڤتنکەر نیازا خۆ ل سەر مێهڤانکرنا کەسێ بەرامبەر دیاردکەت، بەلێ ب شێوەیەکێ نەڕاستەوخۆ کردەیا ئاخڤتنێ دهێتە دەربڕین(ژێدەرێ بەرێ:١١). شێوەیێ بکارهینانا ئەڤی جوری د ناڤ کەلتووری کوردیدا تاڕادەیەکی ب ڕەنگەکێ نەفەرمی دهێتە هژمارتن، چونکی ئەڤ جۆرە (د ناڤبەرا کەسێن نێزیك و خودان پلەیێن جڤاکی یێن وەکهەڤدا و د هندەك بارودۆخێن تایبەتدا دهێتە بکارهینان). وەکو(کەسەك هەڤالەکێ خۆیێ نێزیك مێهڤانبکەت یان د ناڤبەرا ئەندامێن خێزانێدا بن) . بۆ نموونە دەمێ دوو هەڤال ب پیاسێ بەر کافتیریایەکێ یان چایخانەکێرا بچن، ئێك ژ ئەوان بێژیت: (تەزیاتیەکێ نەڤەخوین؟، ل ڤێرێ بێهنا خۆ نەدەین چایەکێ ڤەخوین؟).

٢- ڕازیبوون ل سەر مێهڤانکرنێ:

د بارا پتریا کەلتووراندا ڕازیبوون د دویڤ کردەیا مێهڤانکرنێدا دهێت ئەگەر چ کارێن پیشوەخت د ئەوی دەمێ مێهڤانکرنێدا ژبۆ کەسێ دهێتە مێهڤانکرن نەبن، چونکی ڕەتکرنا مێهڤانکرنێ تاڕادەیەکی دبیتە ئەگەرێ تێکچوونا ڕۆخسارێ کەسێ گوهدار. ڕازیبوون ل سەر مێهڤانکرنێ باراپتریا جاران ب شێوەیەکێ و زمانەکێ ڕاستەوخۆ دهێتە گوتن، ئەوژی ل دەمێ مێهڤانکرن دهێتە دەربڕین. کردەیا ئاخڤتنێ یا ڕازیبوونێ دەربڕینێ ژ هەستێ خۆش و ئارامییێ دکەت، بەرۆڤاژی ڕەتکرنێ، کو هەستێ نەخۆش و نەئارامییا گوهداری ڕەنگڤەددەت(Mey, 1993: 198).

A–دێ مێهڤانێ من بی بۆ فراڤینخوارنێ.

B–بلا سوباس.

٣- ڕەتکرنا مێهڤانکرنێ:

مەبەست ژ ڕەتکرنا مێهڤانکرنێ ئەوە، کو تۆ چ ب شێوەیەکێ ڕاستەوخۆ یان نەڕاستەوخۆ بێژیە کەسێ بەرامبەر(نە)، ئانکو ل سەر مێهڤانکرنا ئەوی ڕازینەبی. ڕەتکرن ب کردەیا تێکچوونا ڕۆخساری دهێتە هژمارتن، چونکی ئەو حەزا ئاخڤتنکەری (مێهڤانکەری) هەی ژبۆ مێهڤانکرنێ دهێتە بنپێکرن(Chen, 1996:2). ژ بەر ئەڤێ چەندێ ژی ڕەتکرنێ پێدڤی بکارهینانا ئاستەکێ بلندێ پراگماتیکێیە ژبۆ هندێ کەسێ بەرامبەر نەهێتە شکاندن، چونکی ڕازیبوون بەرۆڤاژی ڕەتکرنێیە و ئەو یا نورمالە و نابیتە ئەگەرێ تێکچوونا ڕۆخسارێ ئاخڤتنکەری، ژبەر ئەڤێ یەکێ ژی پێدڤی بکارهینانا ئاستەکێ بلندێ پراگماتیکێ نابیت، بەلێ کەسێ دهێتە مێهڤانکرن دڤێت شارەزاییەکا باش د زمان و کەلتوور و ڕەوشەنبیریا مێهڤانکەریدا هەبیت داکو ب

sherzad_arts@yahoo.com

شێوەیكێ رێكوپێك مێهڤانداریێ رەتبكەت و نەبیتە جهێ نەخۆشیێ و دلتەنگییا مێهڤانكەری(Austin, 1962: 89). ژ بەر ئەڤێ یەكێ ژی پتر ژ بیست ستراتیجیەتێن جۆراوجۆرێن رەتكرنێ د كەلتووریێ كوردیدا هەنە، كو ئاخڤتنكەرێن كورد د بارودۆخێن جیاوازدا مێهڤانكرنا كەسێ بەرامبەر رەتدكەن. د هندەك بارودۆخاندا هندەك ستراتیجی دهێنە بكارهینان د بەرامبەر د بارودوخەكێ دیدا ستراتیجیەتێن جیاواز دهێنە بكارهینان. ئەو ستراتیجیەتێن رەتكرنێ یێن د ناڤبەرا هەڤالاندا دهێنە بكارهینان د جیاوازن ژ ئەوان ستراتیجیەتێن رەتكرنێ یێن د ناڤبەرا دوو كەسێن بیانی یان كەسەكێ خودان پلەیەكا جڤاكی یا بەرزدا دهێتە بكارهینان (شێرزاد سەبری عەلی و ئەیاد فەیزوللاە عوسمان، ٢٠١٨، ٦٢٨-٦٢٩). وەكو:

A-جیران حەز دكەم فراڤینێ بهێیە دەڤ مە.

B-سوپاس جیران، دێ مێهڤان بۆ مە هێن.

-جۆرێن مێهڤانكرنێ:

مێهڤانكرنێ چەند جۆركن، ئەڤێن ل خوارێ هندەك ژ ئەوان جۆرانە:

١-مێهڤانكرنا نەڕاست (Ostensible Invitations):

(كلارك و ئاساكس) ب بەرهەڤكرنا ڤەكۆلینەكێ ل دۆر مێهڤانكرنا نەڕاست(ostensible invitation) رادبن. ئەڤ هەر دوو ڤەكۆلەرە دیاردكەن، كو هندەك جاران ئاخڤتنكەر هندەك كەسان مێهڤاندكەن ب گوتنا هندەك دەربڕینێن مێهڤانكرنێ، بەلێ مەرەم پێ مێهڤانكرنا ئەوان ب راستی نینە. ئەو دیاردكەن كو ئارمانجا ئەڤان جۆرە مێهڤانكرنا نە ژبۆ دروستكرنا مێهڤانكرنێیە، كو كەسەك بهێتە مێهڤانكرن ژ لایێ ئاخڤتنكەریڤە، بەلێ ژبۆ هندەك مەبەستێن دی یێن ڤەشارتییە. هەر ل سەر ئەڤێ مژارێ بەرسڤدانا ئەڤێ جۆرە مێهڤانكرنێ ژی ژ لایێ ئەوانڤە هاتییە دیاركرن، كو بەرسڤدانەكا پۆزەتیڤە(Al-Asadi, 2015:18). هەر وەكو د ئەڤێ نموونا ل خوارێدا دیاردبیت:

سەردار: دێ جاروباران خۆ دیاربكە و وەرە دەڤ مە ل مال بۆ خوارنەكێ.

بلند: بلا ئەگەر خودێ حەسبكەت دێ هێم.

ل ڤێرێ دەربڕینا سەرداری كو یا پێكهاتییە ژ مێهڤانكرنا كەسەكی، كو ب مێهڤانكرنەكا نەڕاست دهێتە هژمارتن. هەروەسا بەرسڤدانا بلندی كو رازی بوویە ل سەر مێهڤانكرنا ئەوی، كو ب رازیبوونا مێهڤانكرنا نەڕاست دهێتە هژمارتن. (ئەڤ هەر دوو ڤەكۆلەر دیاردكەن، كو ئەڤ جۆرێ مێهڤانكرنێ ژی دچیتە د بن پێكهێنەرێن كردەیێن ئاخڤتنێڤە، كو دبێژنێ كردەیا ئاخڤتنێ یا نەڕاست) (Al-Asadi, 2015:18).

د تیۆرێن كردەیێن ئاخڤتنێ یێن لاسایكەردا، بەرۆڤاژی ئاخڤتنا ئەڤ هەر دوو ڤەكۆلەر ددەنە دیاركرن، كو پێناسەیا مێهڤانكرنێ یا پێكهاتییە ژ

sherzad_arts@yahoo.com

هندێ، كو ئاخڤتنكەر گوهداری مێهڤاندكەت ژبۆ بونەیەكێ، ب تنێ ئەگەر ئاخڤتنكەر پێشنیارا ئامادەبونا گوهداری بكەت و سۆزا ڕازیبوونێ ئەوی/ێ ل سەر ئامادەبوونێ بهێتەكرن، ل ئەوی دەمی مێهڤانكرن دروستدبیت (Harnish and Bach, 1979: 51). ئەگەر ئەڤێ تیورێ ئەم ل سەر مێهڤانكرنا نەڕاست یا (كلارك و ئاساكس)ی شرۆڤەبكەین، دێ بۆ مەدیاربیت، كو مێهڤانكرنا سەرداری مێهڤانكرنەكا بێ ڕەحمانەیە، چونكی ئەوی ژدل نەڤێت بلندی مێهڤان بكەت، هەر وەكو ئەڤ هەر دوو ڤەكۆلەر دیاردكەن، كو نابیت ئەڤ جۆرێ مێهڤانكرنێ مێهڤانكرنا نەدلسۆز (بێ ڕەحم) بهێتە هژمارتن، چونكی ئەڤە وەكو درەوێ نینە، درەو ب بێ ڕەحم دهێتە هژمارتن، چونكی ژبۆ ئێشاندنا یێ بەرامبەرە (گوهداری)، بەلێ ل دۆر مێهڤانكرنێ ئەڤ هەر دوو ڤەكۆلەرە دیاردكەن، كو سەردار و بلند هەردووكان باروەری یا هەی و هەمان هزر هەیە، كا ئەڤ مێهڤانكرنە ژبۆ چ تشتەكییە، كو یا گرێدایە ب ئەوی تشتێ د ناڤبەرا ئەواندا هەی (Al-Asadi, 2015: 18).

٢-مێهڤانكرنا فرەمانایی(ambiguous invitation):

(ولفسون) ددەتە دیاركرن، كو پێكهێنەرێن مێهڤانكرنێ ژ ئاماژە دان ب وەختی، جه و داخوازی ژبۆ بەرسڤدانێ پێكدهێت. ل ڤێرێ جۆرەكێ دی یێ مێهڤانكرنێ هەیە، كو ڕستەكا ڤەكرییە، وەخت نەیێ دیارە و پێدڤی ب بەرسڤدانێ ژی نینە و پەیڤێن وەكو:(دڤێت، پێدڤییە، لازمە، فەرە...هتد) بەردەوام دهێنە بكارهینان، كو ئەڤە ب مێهڤانكرنا فرەمانایی(ambiguous invitation) دهێتە نیاسین (Wolfson 1989: 122). بۆ نموونە:

-پێدڤییە جارو باران سەرەدانا ئەوان ژی بكەین.

-دڤێت ئەم چووباین مە چایەك ژی ل دەڤ ڤەخواربا.

زێدەباری ئەڤان هەر دوو جۆرێن مێهڤانكرنێ، چەندین جۆرێن دیژی ژ لایێ ئاخڤتنكەرێن گۆڤەرا بەهدینیڤە دهێنە بكارهینان. هەر وەكو د وێنێ ژ(١) دا دیاردبیت، كو بەشداربوویێن مە یێن خەلكێ گۆڤەرا بەهدینی د بەرسڤێن خۆدا دووپاتی ل سەر هەبونا ئەوان كرییە. ئەو جۆرژی ئەڤەنە:

٣-مێهڤانكرنا گرەوكرنێ(شەرتانێ):

ئەڤەژی جۆرەكێ مێهڤانكرنێیە د ناڤ تاكەكەسێن كورددا، ب تایبەتی ل گۆڤەرا بەهدینی دهێتە دیتن، پەیدابوونا ئەڤی جۆرێ مێهڤانكرنێ بارا پتریا جاران د ناڤبەرا هەڤالاندا دروستدبیت، ل دەمێ گرەوێ ل سەر تشتەكی دكەن، كو كەسێ خوسارەت دێ ب ئەركێ مێهڤانكرنێ ڕابیت و بهایێ كرینا ئەوێ خوارنێ یان ئەوی جلكی یان هەر تشتەكێ گرەو ل سەر هاتبیتە كرن دێ كەڤیتە ستۆیێ ئەوی. ژ هندەك نموونێن بەربلاڤ یێن گرەو ل سەر دهێتە كرن:

sherzad_arts@yahoo.com

-دروستی و نە دروستییا ئاخڤتنەكێ كو هەر ئێك ئاخڤتنا خۆ ب ڕاست بدانیت. بۆ نموونە: (ئەگەر ئەو ئاخڤتنا تە یا ڕاست بیت تۆ مەعزومی ل هەر خوارنگەهەكا تە بڤێت).

-یارییێن تەپانێ. بۆ نموونە: (ئەگەر ڕیال سەربكەڤیت دێ چین ماسیەكێ دەمەتە.)

-نیشاندانا شیانان. بۆ نموونە: (ئەگەر تۆ شیای ئەڤی تشتی بكەی تە چ دڤێت دێ دەمە تە)

٤-مێهڤانكرنا ب ترانەكرنڤە:

جۆرەكێ دی یێ مێهڤانكرنێ د ناڤ ئاخڤتنكەرێن كوردا دهێتە بكارهینان و ب تایبەتی ژی د ناڤبەرا هەڤالێن گەلەك نێزیكدا و كو ب شێوەیێ ترانەكری دەربڕینێن مێهڤانكرنێ دهێنە بكارهینان، بەلێ بارا پتریا جاران ئەو مێهڤانكرن ناهێتە ئەنجامدان، ب تنێ بۆ هەستا خۆشی و ترانەیێ، ئەڤ دەربڕینە ژ لایێ هەڤالانڤە دهێنە بكارهینان.

-خۆ عاجز نەكە پسمام، پاشی دێ بەرخەكێ حەشاندی دەمەتە.

-نەنە ئەز لەڤا بۆ تە ناكرم، دێ چینە باشترین خوارنگەهە، دا جەنابێتە عاجزنەبیت.

٥-مێهڤانكرنا نەریتی:

ئەڤە ئەو جۆرێ مێهڤانكرنێیە كو ئاخڤتنكەرێن گۆڤەرا بەهدینی بكاردهینن ژبۆ مان و موكۆمكرنا پەیوەندییان د ناڤبەرا هەڤال و خزم و كەس و كاراندا. مەبەست ژ ئەڤی جۆری مێهڤانكرن نینە، بەلكو دیاركرنا هەڤالینی و نیاسینا هەڤدوویە، ژبۆ دیاركرنا پویتەپێكرنێیە د ناڤبەرا دوو كەسێن ناسیاردا. ژ هندەك دەم و دەربڕینێن بەربلاڤێن ئەڤێ ستراتیجیەتێ. وەكو:

-دەمێ فراڤینێیە و ل بەر دەرگەهێ مال تۆ و جیرانەكێ خۆ یێن دئاخڤن و پاشی بەرەڤ ژوور دچن ژبۆ خوارنا جەمێ فراڤینی. بۆ نموونە : دێ وەرە جیران دا بچین فراڤینێ بخوین.

- دەمێ ل نڤێژا ئەینیان خلاس دبن و بەرەڤ مال دچن، خزم و هەڤال د ناڤ جڤاكێ كوردیدا هەڤدوو مێهڤان دكەنە فراڤینێ، بەلێ مەبەست مێهڤانكرن نینە، بەلكو موكۆمكرنا پەیوەندییانە. بۆ نموونە: دێ پسمام/مام/خال/برا/ جیران/ دا بچنە دەڤ مە بۆ فراڤینێ.

٦-مێهڤانكرن ژبەر مەرەمەكێ:

ئەڤ جۆرێ مێهڤانكرنێ ل ئەوی دەمی ل دەڤ ئاخڤتنكەرێن گۆڤەرا بەهدینی بەرپا دبیت، ل دەمێ مێهڤانكەری مەرەمەك ژ ئەوێ مێهڤانكرنێ هەبیت، ب واتایەكا دی ئاخڤتنكەر (مێهڤانكەر) كەسێ بەرامبەر (مێهڤان)ی داخواز دكەتە خوارنەكێ یان جهەكی ژبۆ ب دەستڤەهینانا تشتەكی چ داخوازیەك یان كارەك بیت، كو مێهڤان ژبۆ مێهڤانكەری ئەنجامبدەت، ئەڤ جۆرە ب ئەوی شێوەیە، كو بارا پتریا جاران مێهڤان كەسەكێ پێچێبوویە و دشیاندایە هندەك كاران ئەنجامبدەت، ژ بەر ئەڤێ ئێكێ ئاستێ كەسێ مێهڤانكەر یێ كۆمەلایەتی ژ ئاست و پلەیا مێهڤانی نزمترە.

sherzad_arts@yahoo.com

داخوازكرن و دياركرنا ئەوێ مەرەما ئاخڤتنكەری ژبوٚ مێهڤانی د سێ دەماندا دياردبيت. دەمێ ئێكێ هندەك جاران كەسەك خوٚ قەرداریێ كەسەكێ دی دبينيت، چونكی ئەو كەس ب هندەك كاران ڕابوويە ژبوٚ ئەوی/ێ ژبوٚ ئەداكرنا ئەوی قەری. ئەڤ كەسێ قەردار ڕادبيت كەسێ دی مێهڤاندكەت. دەمێ دووێ ئێكسەر پشتی مێهڤانكرنێ داخواز ژ مێهڤانی دهێتەكرن ژبوٚ ئەنجامدانا ئەوێ داخوازيێ. دەمێ سێيێ ئاخڤتنكەر كەسێ ئاست بلند و خودان پلەيەكا بلند مێهڤاندكەت، ژبەر ب جههينانا داخوازيەكێ د پاشەرۆژێدا، ل ڤێرێ مێهڤانكەر هزردكەت، كو ئەڤ كەسێ گرنگ دبيت ببيتە ئەگەرێ ڕزگاركرنا ئەوی ژ گەلەك تەنگاڤيان د دەمێن پرسگرێگ و ئاريشەياندا.

٧-خوٚمێهڤانكرن:

ژ جوٚرەكێ دی يێ هەرە بەربلاڤێ مێهڤانكرنێ د ناڤ تاكەكەسێن كورددا دهێتە ئەنجامدان ئەوە، كو بێی داخوازا مێهڤانكەری ئەڤ مێهڤانكرنە دهێتە ئەنجامدان ب واتايەكا دی، خەلكێ كورد دەم بوٚ دەمی سەرەدانا ئێك دكەن و بوٚ خوارنێن شيڤ و فراڤينان ل جەم ئێك كوٚمدبن. وەكو ئەركەكێ كوٚمەلايەتی د كەلتوورێ كورديدا، ل سەر تاكەكەسێن كورد پێدڤييە پشتی بورينا هەر دەمەكی سەرەدانا خزم و هەڤال و دوست و برادەرێن خوٚ بكەت. چەوانييا ڕێڤەچوونا ئەڤێ مێهڤانكرنێ ژی ب ئەوی شێوەيە، كو مێهڤانكەر پێشوەخت كەسێ بەرامبەر(خزم، هەڤال، ناسيار) ئاگەهداردكەت، كو د دەمەكێ دياركريدا دێ بيتە مێهڤان ل مالا ئەوی، لەورا ئەگەر كەسێ بەرامبەر چ كارێن گەلەكێن فەر نەبن، پێدڤييە ل سەر مێهڤانداريكرنا مێهڤانكەرێ خوٚ ڕازيبيت و ب كەيفخوٚشيڤە ب خێرهاتنا ئەوی بكەت. ل سەر مێهڤانی ژی بارا پتريا جاران دهێتە خوازتن پێش چوونا سەرەدانێ هندەك تشتان(فێقی، ڤەخوارنەكێ...هتد) ل گەل خوٚ بوٚ مێهڤانكەری ببەت.

٨-مێهڤانبوون د بوٚنە و بيرەوەرييياندا:

د ناڤ تاكەكەسێن كورددا، جوٚرەكێ دی يێ مێهڤانكرنێ هەيە، كو دهندەك بوٚناندا دهێتە ديتن. وەكو:

أ- جەژنان، ل جەژنان سەرەدنا ئێك و دوو دهێتـە كرن و ل مالێن ئێك دروينن ژبوٚ ڤەخوارنان و خوارنا چكلێتان و هندەك جاران ژی بوٚ خوارنان ل دەڤ ئێك دمينن.

ب-بەهيان، تاكەكەسێن كورد چەند ڕۆژێن دەستپێكێ ژ بەهيێ ل مزكەفتان سەرەدانا هەڤدووكەن و باراپتريا جاران ئافرەت ل مال سەرەدانا ئێك دكەن و بوٚ ماوێ چەندين ڕۆژان ئەڤ سەرەدانە ژبوٚ مالا مری دهێتەكرن.

پ-مێهڤانبووون ل دەمێ نەخوٚشييان، ئەڤەژی گەلەك جوٚرەكێ بەربلاڤە د ناڤ تاكەكەسێن كورددا، ل دەمێ كەسەك نەخوٚش دكەڤيت ژ لايێ هەڤال و خزمانڤە سەرەدان بوٚ دچن، داكو ل

sherzad_arts@yahoo.com

حالێ ئەوى بپرسن و تشتەكى دەربارەى ساخلەمييا ئەوى بزانن، ل ڤێرێ ل دەمێ ئەڤ مێهڤاندارييە دهێتە كرن، ل سەر مێهڤانى پێدڤى دبيت، كو تشتەكى ل گەل خو ببەتە مالا نساخى. وەكو: (ڤەخوارنەك يان فێقى يان خوارنەك ل خوارنگەهێ)، ئەڤ جۆرێ مێهڤانكرنێ ل نەخۆشخانێ و ل مالا نەخۆشى دهێتە ئەنجامدان.

ت- سەرەدانا حەجييان، ئەڤەژى مێهڤانبوونەكا دييە د ناڤ خەلكێ كورد يێ موسولماندا دهێتەكرن، ل دەمێ كەسەك دچيتە عومرێ يان حەجێ(دەمێ جەژنا قوربانييان ل سعوديێ دمينن بۆ ئەداكرنا كارێن ئايينى) و ل دەمێ زڤرينێ ل مال پێدڤييە ل سەر دوست و هەڤالان سەرەدانا ئەڤى كەسى بهێتەكرن ل مالا وى، د بەرمبەردا ئەڤ كەسێ ژ حەجێ هاتى دڤێت هندەك تشتان ببەخشيتە كەسێ مێهڤان. وەكو (ئاڤا زمزم، تزبى، بێهنخۆشەك، شەملك...هتد) مەرج نينە ئەڤان هەمى تشتان سەرێك بدەتێ، دبيت ب تنێ تشتەكى بدەتە مێهڤانى.

٩-مێهڤاندارييا ٥٠-٥٠:

جۆرەكێ دى يێ مێهڤانكرنێ هەيە، كو ئاخڤتكەرێن كورد ب مێهاڤانكرنەكا هەڤبەش ڕادبن، كو هەمى پێكڤە ب شێوەيكێ داپەروەرانە تێچوويێ ئەوێ مێهڤانكرنێ ل سەر خۆ دابەشدكەن. ئەڤ جۆرە مێهڤانكرنە وەكو چەند هەڤالەك پێكڤە ل خوارنگەهێ پارێن خوارنا خۆ ددەن. ديسان د هندەك دەركەڤتنان ژيدا، ل سەيرانێن خێزانێن كورد ل گەل خزمان دەردكەڤن و هەمى پێكڤە هندەك جۆرێن خوارنێ چێدكەن و ل سەر ئێك سفرە ددانن و هەمى بەشداريێ تێدا دكەن. ئانكو بۆ مە دياردبيت ئەڤ جۆرە مێهڤانكرنە باراپتريا جاران د ناڤبەرا هەڤالان و كەسێن نياسياردا دهێتە ئەنجامدان.

-ستراتيجيەتێن مێهڤانكرنێ:

جورێ ئێكێ: ستراتيجيەتێن ڕاستەوخۆ:

١- ستراتيجيەتێن ڕاستەوخۆ د فۆرمێ ڕستەيا كارێ ڕاپەراندندا: ل ڤێرێ دڤێت ئاماژێ بدەينە ئەوێ چەندێ، كو ڕستەيا كارێ ڕاپەراندن چييە؟ هەر وەكو (ئوستون)ى ئاماژە پێداى، كو ئەڤ جۆرە ڕستەيە دياردبيت:

أ- ل دەمێ ڕستە دهێتە گوتن و ب ئەوێ چەندێ كارەك دهێتە ئەنجامدان.

ب-پێكهاتێن ڕێزمانى يێن ڕستەيێ هۆسا نيشانددەن، كو ڕستە يا دياردكەت ئەو كار يێ هاتييە ئەنجامدان(Trong, 2012: 19).

-ئەز و هەڤژينا خۆ حەز دكەين ژبۆ خوارنا فراڤينێ هندەك هەڤال ل گەل مە بێهێنە خوارنگەهێ ژبۆ ئاهەنگا دەرچوونا من، لەورا من دڤێت تۆ ژى ئامادە ببى، چونكى تۆژى سەرۆك ليژنەى.

لێ (پالترێج) دوو فۆرمێن دى بۆ ڕستەيا كارێ ڕاپەراندنێ ددەتە دياركرن:

فۆرمێ ئێكێ: هەبوونا بكەرى د ڕستەيا كارێ ڕاپەراندندا. بۆ نموونە:

sherzad_arts@yahoo.com

-من دڤێت ل سێشەمبیا بهێت تە ل مال مێهڤانکەمە فراڤینێ.

فۆڕمێ دووێ: ڕستەیا کارێ ڕاپەراندنێ بێی بکارهینانا بکەری: د هندەك کەلتووراندا هەبوونا ڕستەیا کارێ ڕاپەراندن بێی بکەری، گەلەکا کێمە بهێتە بکارهینان و د هندەك کولتووراندا هەر ناهێتە بکارهینان، ژبەرکو ژ لایێ ریزمانێڤە پێکهاتا ڕستەیێ تێکدچیت(Trong, 20 :2012). بۆ نموونە مێهڤانکرن د ڕستەیا بکەر نەدیارا زمانێ کوردیدا. وەکو:

– هوین سوبەهی بۆ خارنا شیڤێ ل خارنگەهێ هاتینە مێهڤانکرن.

٢-ستراتیجیەتێن ڕاستەوخوییێن مێهڤانکرنێ د ڕستەیا ڕاگەهاندنێدا:

فۆڕمێ سێیێ: ڕستەیا ڕاگەهاندنێ یا مێهڤانکرنێ: هەر وەکو ژ ناڤێ ئەوێ یا دیارە، ئەڤ جۆرێ ڕستەیان پێکهاتییە ژ ڕاگەهاندنا تشتەکی، ئاخڤتنەکێ یان هزرەکێ(Serva, 2016: 1). بۆ نموونە وەکو د نموونێن ل خوارێدا دیاردبیت:

-نوکە مە بەحسدکر، کو تو ژی بۆ ئاهەنگا مە یێ داخوازکری.

-تۆ بۆ خوارنا شیڤێ ژ لایێ ریڤەبەرێ تەڤە یێ هاتییە مێهڤانکرن.

-مە نوکە هزر دهندێدا دکر، کو دێ گەلەکا خۆشبیت، ئەگەر تۆژی ژبۆ خوارنا فراڤینێ ل مالا مە ئامادەدبی (Trong, 2012: 20).

٢- ستراتیجیەتێن ڕاستەوخۆیێن مێهڤانکرنێ د ڕستەیا فەرماندا:

فۆڕمێ چوارێ: ڕستەیا فەرمانی یا مێهڤانکرنێ:

جۆرەکێ دی ژ ستراتیجیەتێن ڕاستەوخۆیێن مێهڤانکرنێ یا پێکهاتییە ل سەر شێوازێ فەرمانی، ئەڤ جۆرە فۆڕمە بارا پتریا جاران د ناڤبەرا دوو کەسێن ناسیاردا دهێتە بکارهینان، چ هەڤال و هەڤال بن یان ژ کەسەکێ پلە بلند بۆ کەسەکێ پلە نزم. مامۆستا بۆ قوتابی یان ریڤەبەر بۆ فەرمانبەری. ئەڤ جۆرێ مێهڤانکرنێ بارا پتریا جاران ب فۆڕمەکێ نەفەرمی دهێتە نیاسین و گەلەك ب کێم دناڤبەرا دوو کەسێن بیانیدا دهێتە دیتن (Trong, 2012: 21).

-دێ تۆژی تشتەکی ڕابکە و بخۆ.

-دێ هەرە دوکانێ تە چ دڤێت بخۆ پاش دێ حەقێ ئەوی دەمێ.

جۆرێ دووێ: ستراتیجیەتێن نەڕاستەوخۆ یێن مێهڤانکرنێ:

فۆڕمێ پێنجێ: ڕستەیا پرسیاری یا مێهڤانکرنێ: بکارهینانا ڕستەیێن پرسیاری ژبۆ مێهڤانکرنا کەسێ بەرامبەر ب بەربلاڤترین ستراتیجی د ناڤ تاکەکەسێن گوڤەرا بەهدیندا دهێتە هژمارتن. هەر وەکو ب شێوەیەکێ بەرچاڤ د داتاییێن مەدا دیاردبیت. ل ڤێرێ ئاخڤتنکەر نیازا ژبۆ مێهڤانکرنێ خۆ دیاردکەت، بەلێ پێکولێ دکەت، هزر و بۆچوون و حەزا کەسێ بەرامبەر ل سەر ئەوێ مێهڤانکرنێ بزانیت، لەورا ئەگەر بەرسڤا

sherzad_arts@yahoo.com

كەسێ بەرامبەر يا ئەرێنی بيت، تارادەيەكێ زۆر ئەو مێهڤانكرن دێ هێتە ئەنجامدان. ئەڤ ستراتيجيەتا پرسيارى يا مێهڤانكرنێ ب چەند شێوەيەكان دهێتە دەربرين. هەر وەكو ل خارێ دياردبيت:

A-پرسياركرن ب رێكا بكارهينانا هەڤالكارێ پرسيارێ:

-بۆچی تو ژى دگەلە ناهێی بچينە دەركەڤتنەكێ؟

-چەوايە ل گەل من بهێی قەهوەكێ ڤەخوين؟

-ژبەرچ تو ناهێی شەڤەكێ پێكڤە بچينە گوندى ل وێرێ بمينين؟

B-پرساركرنەكا ب شێوەكێ رەوشتبەرز:

-بێزەحمەت پسمام دێ شێی ئامادەبی ل نيشانييا برايێ من ل رۆژا پێنجشەمبی؟

-برا سوبەهی تۆیێ بەتال نابی ببیە مێهڤان ل دەڤ من دا زۆر پێخوشحالبم؟

C-پرسياركرن ب شێوەیێ تەئكيدكرنێ:

-تو دێ هێی سوبەهی بوّ فراڤينێ، مانە؟

-ئەڤ شەڤە تو مێهڤانێ مەی، تو دزانی؟

-نەبێژی ئەز ناهێم، باشە؟

فۆرمێ شەشێ: دەربرينێن فەرمی و نەفەرمی:

ل ڤێرێ ئاخڤتنكەر هەولا گوتنا هندەك دەربرينێن فەرمی ددەت، كو ژبوّ مێهڤانكرنێ ل گەل ئاست و پلەيا جڤاكی يا گوهدارى بگونجيت، چونكی ئەو دەربرينێن مێهڤانكرنێ ژبوّ كەسەكێ ئاست نزم دهێنەگوتن وەكو ئەوان دەربرينان نابن يێن بوّ كەسەكێ ئاست بلند دهێنە دەربرين. ل دەمێ راگرێ كۆليژەكێ يان سەرۆك زانكۆيەك دهێتە مێهڤانكرن پێدڤييە شێوازەكێ فەرمی ل گەل بهێتە بكارهينان. بەرۆڤاژی دەمێ تو هەڤالەكێ خو مێهڤاندكەی، بێگومان تو پێدڤی ب دەربرينێن فەرمی نابی. (تەماشەی وێنەیێن: ٣، ٥، ٦، ٧ بكە).بوّ نموونە مێهڤانكرنەكا فەرمی بوّ سەرۆك زانكوێ:

-دكتۆرێ رێزدار هيڤدارين بەشداربی د جڤاتا مەدا و هندەك رێنمايی و پێزانينێن گرن بگەهينیە مە.

هەروەسا مێهڤانكرنا نەفەرمی بوّ هەڤالێ خواندنێ. وەكو:

-دێ وەرە ل گەل من ئەڤرۆ گەنگەشەيا نامەيا دكتۆرایێ يا مامۆستایێ مەيە.

فۆرمێ حەفتێ: تێكەلكرنا كردەیێن ئاخڤتنێ یێن هەمە جۆر: د ڤێرێدا ئاخڤتنكەر هەولددەت چەندين كردەیێن ئاخڤتنێ تێكەلبكەت و كەسێ بەرامبەر مێهڤانبكەت. (تەماشەی وێنەیێن: ٣، ٤، ٦، ٧ بكە)

-سپێدەباش دكتۆرێ رێزدار(كردەيا سلاڤێ). داخوازا ليبورينێ دكەم ژبەر دوهی نەشيام ئامادەببم(لێبورينخوازتن). ژ بەر ئەوێ يەكێ تو ئەڤ شەڤە مێهڤانێ منی ل خوارنگەهێ.

فۆرمێ هەشتێ: دەربرينێن ب رەوشت ژبوّ مێهڤانكرنێ: ل ڤێرێ ئاخڤتنكەر هەولددەت، كو ب شێوەيەكێ ب رەوشت ب رێكا هندەك

sherzad_arts@yahoo.com

دەربڕینێن جوان و ژێگرتی و بژارە کەسێ بەرامبەر مێهڤانبکەت. (بنێرە وینەیێن: ٢، ٣، ٤، ٦، ٧). بۆ نموونە:

– من گەلەك حەزدکر ئەگەر هوین ژ کەرەما خۆ ل ئاهەنگا برایێ من حازر بن.

– ژ دل حەز دکەم و دا پێخۆشحال ژی بم، هوین ل دەمژمێر یازدێ ئەڤرۆ د سمینارا مندا ئامادەبن،.

–کارتێکرنا ڕەهەندێن جڤاکی ل سەر مێهڤانکرنێ:

١–پیڤەرێ دویراتییا جڤاکی:

ئەڤ پیڤەرە ئەوێ پەیوەندییا د ناڤبەرا ئاخڤتنکەری و گوهداریدا دیاردکەت. هەر وەکو (هولمس) ددەتە ڕوهنکرن، کو دویراتییا د ناڤبەرا ئاخڤتنکەری و گوهداریدا یا گرێدایە ب پشتگیرییا ئەوان بۆ هەڤدوو هەی، چ ئەو کەسە پەیوەندییا ئەوان یا موکم و بهێز بیت یان ژی یا لاوازبیت یان هەر نەبیت، لەوما هندی ئەو پەیوەندییا ئاخڤتنکەری و گوهداری یا بهێزبیت، دێ گیانێ هاریکاری و پشتگیرییێ زێدەتر بیت و بەرۆڤاژی هندی ئەو پەوەندی کێمتر بیت دێ ڕێژەیا ئەوێ پشتگیرییێ ژی کێمتر بیت. ئەڤ جوداهییێن دکەڤنە د پیڤەرێ دویراتییا جڤاکیدا ژبۆ ڕاستی دەرئێخستن و زانینا کردەیا ئاخڤتنێ یا مێهڤانکرنێ گەلەك د کاریگەرن (Holmes, 1992: 12). بەلێ (کەتینگ) دیاردکەت، کو دویراتییا جڤاکی دشێت دەستهەلاتێ و هێزێ بدەتە ئاخڤتنکەری و گەلەك ب کێمی کردەیێن ئاخڤتنێ یێن نەڕاستەوخۆ دهێنە بکارهینان. ژ بەر هندێ هندی ئەو پەیوەندییا ئاخڤتنکەری و گوهداری یا بهێزبیت ستراتیجیەتێن نەڕاستەوخۆ یێن مێهڤانکرنێ زۆر کێم ژ لایێ مێهڤانداریڤە دهێنە بکارهینان و بەرۆڤاژی هندی ئەو دەمێ ئەڤ پەوەندییە یا دویربیت، ئاخڤتنکەر هەولا گوتنا ستراتیجیەتێن نەڕاستەوخۆ ددەت(Cutting, 2008,18). بۆ نموونە:

–جماعەت ل هۆلا ٢٢ ئامادە بن، دێ مامۆستا ئەڤرۆ ل وێرێ سمینارەکێ بێژیت.

ئەڤ نموونەیە بۆ مەدیاردکەت، کو ئەو دویراتی د ناڤبەرا ئاخڤتنکەری و گوهداریدا یا کێمە، کو یا دیارە نوینەرێ گرۆپییە و یێ هەڤالێن خۆ ئاگەهداردکەت ژبۆ سمینارا مامۆستایێ خۆ، ژ بەرهندێ ڕستەیا ڕاگەهاندن ژلایێ ئەڤی قوتابیڤە هاتییە بکارهینان، کو ئێك ژ ستراتیجیەتێن ڕاستەوخۆیێن مێهڤانکرنێیە. ئەڤ چەندە ژی ڕوددیدەت، چونکی ئەڤ قوتابییە هەستدکەت کو پەوەندییا ئەوی ل گەل گرۆپێ ئەوی پەیوەندییەکا نێزیکە، ژبەر ئەڤێ یەکێ پێدڤی بکارهینانا دەربڕین و ڕستەیێن ب ڕەوشت ناکەت.

– سلاڤ بەرێز، تۆ وەك سەرۆکێ ئێکەتییا نڤێسەران، هیڤیدکەم د دانەنیاسینا ئێکەم پەرتووکا مندا ئامادەبی ل ئەڤێ پێنج شەمبیێ سەعەت ٣ ئێڤاری.

ئەڤ دەربرینە دیارە، کو ژ لایێ کەسەکیڤە

sherzad_arts@yahoo.com

بۆ كەسەكێ دی هاتییە گوتن ، كو ژ لایێ جڤاكیڤە دویری ئێكن. د ئەڤێ ڕستێدا دیاردبیت، كو ئەڤێ نڤیسەرێ نوی، پەیوەندییەكا نێزیك ل گەل سەرۆكێ ئێكەتییا نڤێسەران نینە، ژبەرهندێ دێ بینین ستراتیجیەتا كردەیێن جۆراوجۆرێن ئاخڤتنێ هاتییە بكارهینان، ب ڕێكا بكارهینانا دەربڕینێن ب ڕەوشت كو ل گەل ئاستێ ئەڤی كەسێ بلند بگونجن.

٢-پیڤەرێ پێگەهێ جڤاكی:

مەبەست ژ ئاستێ جڤاكی هەر وەكو (پێتادا) ددەتە دیاركرن، كو ئەو زمانێ د پێگەهێن جڤاكیدا دهێتە بكارهینان یێ گرێدایە ب ئاستێ خواندنێ و ئەو كارێن تاكەكەس دكەن. (چەیر و ئوگوستینا) هێشتا ب هویری باس ل بارێ جڤاكی دكەن و دیاردكەن، كو جیاوازییێن ژ ئەگەرێن پێگەهێن جڤاكی دروستدبن وەكو تەمەن، خواندن، جنس، كار، چینایەتییا جڤاكی، بارێ ئابووری و تا دوماهیكێ دبنە ئەگەرێ هندێ كارتێكرنێ ل زمانێ ئاخڤتنێ بكەن. ئاخڤتنكەرێ خودان ئاستەكێ بلندبیت، جهێ ئەوی دێ یێ بلندبیت، د دەمەكیدا ئەوێن ئاستێ ئەوان یێ جڤاكی یێ نزم بیت، جهێ ئەوان ژی یێ باش نابیت. ئەو كەسێن جهێ ئەوان دبلندبن، پتر ڕێز لێ دهێتە گرتن ژ ئەوان كەسێن جهێ ئەوان یێ نزم بیت. هندی ئاستێ كەسێ گوهدار یێ بلند بیت، دێ دەربڕینێن ب ڕەوشت زۆرتر بۆ هێنە بكارهینان و بەروڤاژی هندی ئاستێ جڤاكی یێ گوهداری كێمتربیت، دەربڕینێن ب ڕەوشت كێمتر

لێدهێن(Chaer and Agustina, 1995: 85). بۆ نموونە:

-ب ئانەهییا خودێ ٢٥ ئەڤێ هەیڤێ دێ ڤیستەڤالا مە ب ڕێڤە چیت، من هزر دكر دێ گەلەك یا جانبیت، ئەگەر د ئەڤێ بۆنێدا ئامادەببی، ب ڕاستی ژی هاتنا تە دێ بیتە جهێ سەركەڤتنا ڤیستەڤالا مە و دێ گەلەك باشتر ب ڕێڤە چیت.

ئەگەر ئەم سەحكەینە ئەڤێ دەربڕینێ دێ بینین، كو ئەڤ مێهڤانكرنە ژبۆ كەسەكێ هاتییە گوتن، كو خودان پلەیەكا جڤاكی یا بلندە، ئەو ئاستێ بلند چ تەمەن بیت یان كار بیت، یان دەستهەلات و سەروەت و سامان بیت، كو ئەڤە هەمی ژ هۆكارێن كارتێكەر دهێنە هژمارتن، كو پلەیا كەسەكی ژ یا ئێكێ دی بلند تر لێ بهێت، ژ بەر ئەڤێ یەكێ گەلەك ب شێوەیەكێ هویر و ب ڕەوشت ئەڤ دەربڕینە بۆ كەسێ خودان پلەیا بەرزا جڤاكی هاتینە دارشتن، داكو ل گەل ئاستێ ئەوی بگونجیت، چونكی بكارهینانا دەربڕینێن سادە بێ دیاركرنا ڕەوشتەكێ جوان د ئەوێ مێهڤانكرنێدا، هۆسا دێ بۆ كەسێ مێهڤان هێتە خویاكرن، كو چ ڕێز لێ نەهاتییە گرتن و چ بها بۆ پلەیا ئەوی نەهاتییە دانان. هەر ژ بەر ئەڤێ یەكێیە دەربڕین و ستراتیجیەتێن مێهڤانكرنێ ژ ئاست و پلەیەكا جڤاكی بۆ ئێكا دی د جیاوازن.

sherzad_arts@yahoo.com

هەر وەكو د نموونێن ل خوارێدا ئاستێن دى دياردبيت:

-چ حالێ هەوەيە هەڤالان. پشتى ٥ ڕۆژێن دى ڕۆژا دەرچوونا منە، پشتى كێكێ ئەم دخوين دێ پيچەك دەواتێ ژى كەين ل مال، كى دێ هێت؟

ئەڤ دەربڕينە ب جياواز ژ نموونا پێشوەخت هاتييە شرۆڤەكرن، كو دەربڕينێن زێدە ب ڕەوشت و بژارە تێدا نينن. ل ڤێرێ ئەڤ دەربڕينا مێهڤانكرنێ ژ لايێ هەڤ ئاست و هەڤالانڤە هاتييە گوتن، ژبەر هندێ ژى پێدڤى ب ئەوێ چەندێ نەكرييە، ڕەوشتەكێ زێدە د ناڤبەرا هەڤ ئاستێن جڤاكيدا بهێتە بكارهينان. ب تنێ مێهڤانكرنەكە يا پڕە ژ دەربرينێن سادە بۆ هندێ داكو هەڤالێن خۆ مێهڤانكەتە ئاهەنگا دەرچوونا خۆ.

دەربڕينەكا دى يا جياواز ئەوە، ل دەمێ كەسەكێ خودان پلەيەكا بەرز يان تەمەنەكێ مەزن يان ژى خودان دەستهەلاتەك، هندەك كەسێن ژ ئاستێ خۆ كێمتر مێهڤان دكەت، ل ڤێرێ دەستهەلاتا مێهڤانكەرى ب ڕوهنى دهێتە ديتن، هەر چەندە دبيت د هندەك بارودۆخاندا دەربڕينێن تا ڕادەيەكى ب ڕەوشت بهێنە بكارهينان، چونكى كەسێ خودان پلەيەكا بەرزبيت، دڤێت ئاخڤتن و دەربڕينێن ئەوى ژى د ئاستەكێ بەرزدابن، ڕاستە ژبۆ تەخەكا د بن ئاستێ ئەوى/ێ دايە، بەلێ دڤێت ئەو سەنگا خۆ ژى بپارێزيت، چونكى پەيڤێن ژ لايێ ئەڤى كەسێ ئاست بلندڤە دهێنە گوتن دەربڕينێ ژ هەيبەت و سەنگا ئەوى دكەن. هەر وەكو د نموونەيا ل خوارێدا دياردبيت:

-گەلى قوتبييان، سوبەهى هوين هەمى داخوازكرينە ل وركشۆپا كۆليژا مە دەربارەى زمانێ دايكێ، هيڤييە ئامادەبن.

٣-پيڤەرێ فەرمياتيێ:

ئەڤ پيڤەرە ل دويڤ كارتێكرنا بارودۆخێن جڤاكى دهێتە دياركرن. ئاستێ ئەوێ ژى باراپتريا جاران ب ڕێكا هاريكارى و پەيوەندييێن بارێ جڤاكى دهێتە دياركرن. هندى شێوەيێ ئاخڤتنێ يا فەرمى بيت مەرەم پێ ئەوە كو ئەو كەسێ ئاخڤتن بۆ دهێتە ئاڕاستەكرن، كەسەكە د ئاستەكێ بلندێ فەرمياتييێدايە، بەرۆڤاژى ئاخڤتنا نەفەرمى بۆ ئاستەكێ نزمێ فەرمياتييێ دهێتە گوتن (Holmes, 1992: 13). بۆ نموونە:

A:بۆ فەرمياتييێ:

- سلاڤ پروڤيسۆر. مە وركشۆپەكێ هەى دەربارەى زمانى، دشياندا هەيە ئامادەببى و پەيڤا خۆژى بۆ مە بدەيە دياركرن؟

B: بۆ نەفەرمى:

-برا سوبەهى خودبەيە ،بێهنەكێ وەرنە دەڤ مە بۆ خوارنا فراڤينێ.

-جماعەت پشتى ئەڤ وانە ب دوماهيك دهێت، هوين مێهڤانێن منن بۆ ڤەخوارنەكێ ل كافتريايێ.

sherzad_arts@yahoo.com

پشكا دووێ:جۆر و ستراتيجيێن مێهڤانكرنێ د زمانێ كورديدا:

أ-جۆرێن مێهڤانكرنێ د زمانێ كورديدا:

هەر وەكو د وێنەيێ ل خوارێدا دياردبيت، پرسيار ژ تاكەكەسێن گۆڤەرا بەهدينی ل دۆر ئەنجامدان يان ئەنجامنەدانا هندەك جۆرێن مێهڤانكرنێ هاتييە كرن، هندەك ژ ئەڤان جۆران سەرتاسەرينە و ژ لايێ گەلەك گەل و مللەتانڤە دهێنە بكارهينان. هەر وەكو د پشكا تيۆريدا مە ئاماژەپێدای، كو ژلايێ ڤەكۆلـەرێن بيانيڤە هاتبوونە باسكرن. ئەو جۆرێن مێهڤانكرنێ يێن بيانی ل گەل هندەك جۆرێن دی يێن جودا و ب تايبەت ژ لايێ ئاخڤتنكەرێن گۆڤەرا بەهدينيڤە هاتينە دياركرن. هەر وەكو د وێنێ ئێكێ يێ ل خوارێدا دياردبيت:

وێنێ ئێكێ:

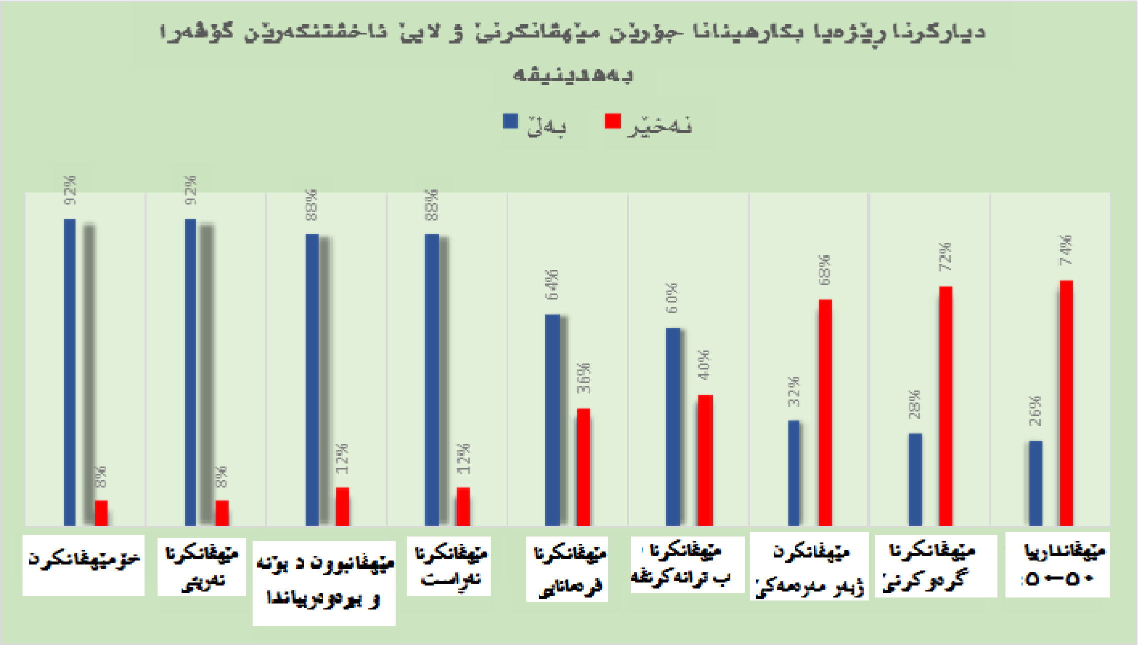

د ئەڤێ وێنەيدا دياردبيت، كو هەر دوو جۆرێن (خۆمێهڤانكرن و مێهڤانكرنا نەريتی) ژ بەربلاڤترين جۆرێن مێهڤانكرنێ د ناڤ تاكەكەسێن گۆڤەرا بەهدينيدا دهێنە هژمارتن، ئانكو خەلكێ ئەڤێ گۆڤەرێ زۆربەيا جاران ئەوە ب خوّ خۆ مێهڤاندكەن و سەرەدانا دووست و هەڤال و خزمان دكەن بێی بهێنە مێهڤانكرن، ئەڤەژی بۆ هندێ دزڤريت كو ل سەر هەر تاكەكەسەكێ گۆڤەرا بەهدينی دبيتە ئەرك، كو بەردەوام سەرەدانێ ژبۆ كەس و كارێن خۆ بكەت، چونكی ئەو سەرەدانە وەك هۆيەك ژبۆ موكۆمكرنا خزماتييێ و ئالوگۆڕكرنا سۆز و ڤيانێ د ناڤ هەڤدوو دا دهێتە ديتن، ژ بەرڤێ يەكێ ژی ئەم دبينين رێژەيا هەرە زۆر ژ لايێ بەشداربێن مەڤە

sherzad_arts@yahoo.com

بەرسڤا(بەلێ) هاتييە يكارهينان، كو دگەهيتە (٩٢٪)، ئانكو ب تنێ(٨٪) ژ تاكەكەسێن بەشداربوويێن مە ب (نەخێر) دەنگدايە، كو ب رێژەكا كێم دهێتە هژمارتن. هەمان رێژەيا (بەلێ) بۆ مێهڤانكرنا نەريتى ژی هاتييە بكارهينان، كو رێژەكا هەرە زۆرە، ل دەڤ ئاخڤتنكەرێن گۆڤەرا بەهدينی، كو گەلەك جاران ئەو ژبۆ موكۆمكرنا پەيوەنديان ئاخڤتنكەر د هندەك دەمێن تايبەتدا گوهدارى مێهڤاندكەت. بۆ نموونە ل دەمێ ژەمێن خوارنێ، دوو هەڤالێن جيران ل بەر دەرگەهێ مالێ هەڤدوو مێهڤان بكەن يان ژی ل دەمێ زڤرينا مال ل رۆژێن ئەينيان هەڤدوو مێهڤان دكەنە ژەمێ خوارنا نيڤرۆيان. ل ڤێرێ گوهدار دزانيت مەرەما ئاخڤتنكەرى ب جهينانا نەريتێ جڤاكييێ كوردييە، ژ بەرڤێ يەكێ ل سەر ئاخڤتنكەرى پێدڤی دبيت، كو وەك نەريتەك ئەوێ مێهڤانكرنێ رەتبكەت. ئانكو ل ڤێرێ مەبەست پێ ئەوە، كو ئاخڤتنكەر(مێهڤانكەر) دزانيت، كو گوهدار(مێهڤان) دێ ب ئەركێ رەتكرنێ رابيت و ب ئەوێ مێهڤانكرنێ رازينابيت، بەلێ دڤێت وەك ئەركەكێ جڤاكى مێهڤانكرن ب كێمی ژ لايێ كەسەكی ژ ئەوان بهێتە ئەنجامدان. ئەڤ جۆرێ مێهڤانكرنێ ژی ب تنێ ژ لايێ(٨٪)ژ بەشداربوويێن ب (نەرێ) بەرسڤ ل سەر هاتييە دان، كەواتە رێژەيا (بەلێ) گەلەك زۆر هاتييە بكارهينان، ژ بەر ئەڤێ يەكێ ئەم دشێين بێژين د ناڤ ئاخڤتنكەرێن زمانێ كوردی يێن گۆڤەرا بەهدينيدا ژ جۆرێن بەربلاڤە.

دوو جۆرێن دی يێن مێهڤانكرنێ ب هەمان رێژە هاتييە بەرسڤدان، كو ب پلا دووێ دهێن، يا ئێكێ (مێهڤانبوون د بۆنە و بيرەوەرييان)دايە، ئەڤ جۆرە هەر وەكو د وێنەيێ ل سەريدا ديار ب تنێ(١٢٪)ژ رێژەيا بەشداربوويان ب (نەخێر) دەنگدايە، كو سەرەدانا بۆن و بيرەوەرييان ناكەن، ئەڤێن دی هەمييان ب (بەلێ) دايە، كو دبيتە (٨٨٪)، ئەوژی رێژەيەكا زۆرە، كو ئاخڤتنكەرێن گۆڤەرا بەهدينی بكاردهينن و سەرەدانا كەس و كار و خزمان د بۆنێن مينا بەهييان و سەرەدانا نساخياندا و هتد... دكەن. ب هەمان رێژە ل سەرى، ب (بەلێ) و (نەخێر) د (مێهڤانكرنا نەراست)ژيدا هاتييە بكارهينان، ئەڤەژی ئەوێ چەندێ بۆ مە دياردكەت، كو هندەك جاران ئاخڤتنكەرێن مە ب جۆرە مێهڤانكرنەكێ رادبن، كو نەيا ژ دلە ب تنێ بۆ بەردەواميدانا ئاخڤتنێيە يان ژی بۆ موكۆمكرنا پەيوەندييانە.

(مێهڤانكرنا فرەمانايی) ب پلا سێيێ دهێت، كو بەرسڤدانا(بەلێ) ب رێژەيا(٦٤٪) و (نەخێر) ب رێژەيا (٢٦٪) د ناڤ ئاخڤتنكەرێن گۆڤەرا بەهدينيدا هاتييە، ل ڤێرێ ئاخڤتنكەرێن گۆڤەرا بەهدينی هندەك دەربرينێن مێهڤانكرنێ د ناڤبەرا خزم و هەڤالاندا بكاردهينن. وەكو:(پێدڤيبوو ژ مێژە مە سەرەدانا ئەوی كربا، ئەو

sherzad_arts@yahoo.com

چەند ڕوژبوو د نەخوٚشخانێڤە.)، (دڤێت جاروباران بچینە مالا ئەوان.).

(مێهڤانكرنا ب ترانەكرنڤە) ب ڕێژەیەكا باش جهێ خوٚ د ناڤ جوٚرێن مێهڤانكرنێدا كرییە، كو دگەهیتە (٦٠٪) ب بەرسڤا (بەلێ) و (٤٠٪) ب بەرسڤا (نەخێر). ئەڤ جوٚرێ مێهڤانكرنێ باراپتر د ناڤبەرا هەڤالێن نێزیكدا یا بەربلاڤە، چونكی ئەو دەربڕینێن مێهڤانكرنێ ئەوێن دهێنە بكارهینان، گەلەك جاران ئەگەر كەسێ بەرامبەر یێ بیانی بیت، دبیت ببیتە جهێ شكاندنا ئەوی، چونكی ئەڤ جوٚرە ب ئێك جاری دەربڕینێن جوان و ب ڕەوشت د ناڤدا ناهێنە بكارهینان و هەر تشتەك ب ترانەڤە دهێتە وەرگرتن، هەر ژبەر ئەڤێ یەكێ دەمێ كەسەك ل وەلاتەكێ بیانی بژیت، دڤێت شارەزایی د كەلتوور و ڕەوشنەبیرییا ئەوی زمانیدا هەبیت، چونكی زمان ب تنێ هاریكارییا ئەوی ناكەت، كو بشێت خوٚ ژ ئاریشێن ژ دەرڤەی زمانی و ئاریشێن پراگماتیكی ڕزگاربكەت.

جوٚرەكێ دی یێ مێهڤانكرنێ د ناڤبەرا ئاخڤتنكەرێن گوٚڤەرا بەهدینان دهێتە بكارهینان، كو دبێژنێ (مێهڤانكرن ژبەر مەرەمەكێ)، ڕێژەیا بكارهینانا ئەوێ ژی دگەهیتە (٣٢٪) ب بەرسڤا(بەلێ)، ل ڤێرێ بەشداربوویان كو ب ڕێژەیا (٦٨٪) ب (نەخێر)بەرسڤدانە، ئەوژی ژبەر هندێیە، كو كارەكێ جوان و گونجای نینە، ژبەر مەرەمەكا كەسوٚكی كەسەك بهێتە مێهڤانكرن، چونكی ئەڤە ئەوێ چەندێ دگەهینیت، كو (ئەز دێ تە مێهڤانكەم و توٚ پێش ئەوێ مێهڤانكرنێڤە دێ كارەكی یان مەرەمەكا دی بوٚ من ب جههینی)، ژ بەر ئەڤێ یەكێ دێ بینین نێزیكی سێچارێكان ژ بەشداربوویان خوٚ ژ ئەڤی كارێ كرێت دویر ئێخستییە.

هەر ل سەر ئەڤێ مژارێ (مێهڤانكرنا گرەوكرنێ) ژی ئێك ژ جوٚرێن مێهڤانكرنێ دهێتە هژمارتن، كو ژلایێ ئاخڤتنكەرێن گوٚڤەرا بەهدینیڤە دهێتە بكارهینان، بەلێ ب ڕێژەیەكا كێم كو ژلایێ بەشداربوویێن مەڤە ب ڕێژەیا (٢٨٪) ب بەرسڤا (بەلێ) هاتییە. مەرەم ژ ئەڤی جوٚری ئەوە، كو تاكەكەسێن گوٚڤەرا بەهدینی گرەوكرنێ ل سەر یاریان و هندەك دیاردا و ئەنجاماندكەن و ئەو كەسێ د گرەوكرنێدا سەربكەڤیت ژ لایێ كەسێ بەرامبەرڤە دهێتە مێهڤانكرن. ل ڤێرێ ڕاستە ڕێژەیا بەرسڤدان ب (بەلێ) زوٚر ب كێمی دهێتە دیتن، بەلێ ئەڤە ئەوێ چەندێ ناگەهینیت، كو ب ئێك ژ جوٚرێن مێهڤانكرنێ نەهێتە هژمارتن و د بەرامبەردا ب ڕێژەیا (٧٢٪) ب بەرسڤا (نەخێر) هاتییە، كو ڕێژەیەكا زوٚرە.

د دویڤدا جوٚرێ هەرە ب كێم بكارهاتی یێ مێهڤانكرنێ ژ لایێ بەشداربوویێن مە یێن گوٚڤەرا بەهدینیڤە (مێهڤانكرنا ٥٠-٥٠)ە، كو ڕێژەیا بكارهینانا ئەوێ ب بەرسڤا (بەلێ) گەهشتییە (٢٦٪) و (٧٤٪) بوویە (نەخێر)، ئەگەرێ كێم

sherzad_arts@yahoo.com

بكارهینانا ئەڤێ جۆری ب بەرسڤا (بەلێ) بۆ هندێ دزڤریت، كو ئەڤ مێهڤانكرنە ژ كەلتوورێن بیانی هاتییە د ناڤ كەلتووری مە دا، چونكی تاكەكەسێن كورد ب تشتەكێ شەرم ددان، كو هەڤالێ ئەوی یان ب تایبەت كەسەكێ نیاسێ ئەوی/وێ بچنە خوارنگەهەكێ و ل وێرێ بهایێ خوارنێ ب نیڤی بهێتە دان، ل ڤێرێ هەر كەسەك ژ ئالییێ خۆڤە پێكولێ دكەت، كو بهایێ ئەوێ خوارنێ ژ لایێ ئەوی/وێ ڤە بهێتە دان، بەلێ سەرەرایێ ئەڤێ هەمییێ ئەڤ مێهڤانكرنە ب جۆرەك ژ جۆرێن مێهڤانكرنێ د ناڤ تاكەكەسێن گۆڤەرا بەهدینیدا دهێتە هژمارتن، كو باراپتریا جاران د ناڤبەرا هەڤال و دوستێن نێزیكدا ڕوددەت و ب تایبەتی ئەوان كەسان یێن تێكەلی كەلتوور و هەڤالێن بیانی بووین.

ب-ستراتیجیەتێن مێهڤانكرنێ د زمانێ كوردیدا:

بكارهینانا ستراتیجیەتێن مێهڤانكرنێ ژ لایێ ئاخڤتنكەرێن گۆڤەرا بەهدینیڤە، هەر وەكو ل خوارێ دیاردبیت، ب ڕێكا داتایان ب تێروتەسەلی هاتینە شرۆڤەكرن، كو ژ شەش بارودۆخان پێكهاتییە، كو ژ بارودۆخەكی بۆ بارودۆخەكێ دی ڕێژەیا بكارهینان و جۆرێن ستراتیجیەتێن بكارهاتی د جیاوازن. ب ئەڤی ڕەنگێ ل خوارێ دیاركری:

بارودۆخێ ئێكێ: هێزا ئاخڤتنكەری ژ یا گوهداری پترە و ناسیاری د ناڤبەرا ئەواندا یا كێمە.

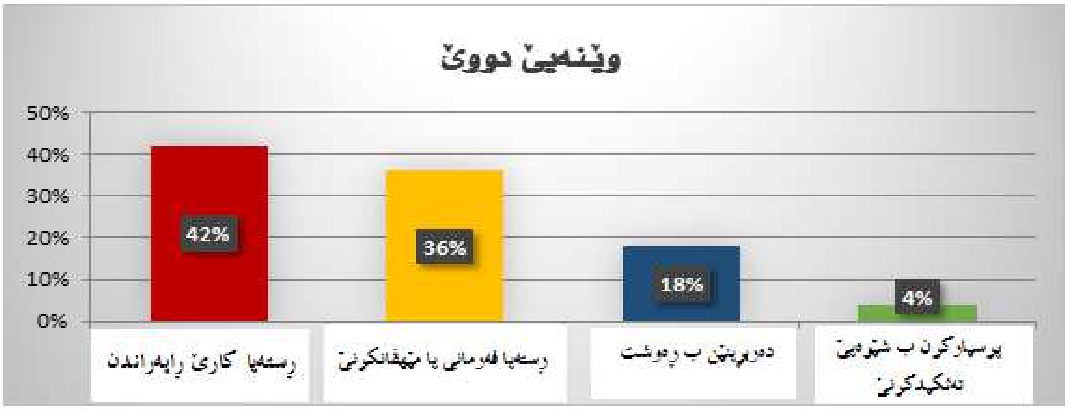

د بارودۆخێ ل سەریدا، ب ئاوایەكێ هەرە بەرچاڤ ستراتیجیەتا (ڕستەیا كارێ ڕاپەراندن) یا مێهڤانكرنێ هاتییە بكارهینان، كو ڕێژەیا ئەوێ ژێ دگەهیتە (٤٢٪) ژ پشكدارێن گۆڤەرا بەهدینی، ل ڤێرێ ئاخڤتنكەران هندەك دەربڕینێن مێهڤانكرنێ. وەكو: (سوبەهی پشتی دەواما فەرمی هوین هەمی مێهڤانن ل خوارنگەهێ ژ بەر ئەوی كارێ پیرۆزێ هەوە كری.)، (ئەز حەز

sherzad_arts@yahoo.com

دکەم هوین هەمی ئامادەبن بۆ خوارنا شیڤا ئەڤ شەڤە.)، (تۆ سوبەهی نیڤرۆ یێ هاتییە مێهڤانکرن ل خوارنگەهێ.)، (سوبەهی بۆ خوارنا شیڤێ دێ هەوە هەمییان مێهڤانکەم... هتد) بکارهینایەنە. ستراتیجیەتا (ڕستەیا فەرمانی) ژی ب پلا دووێ دهێت، ئەوژی ب ڕێژەیەکا باش، کو دگەهیتە (٣٦٪) ئەڤەژی بۆ ئەوێ چەندێ دزڤریت، چونکی مێهڤانکەر خودان پلەیەکا جڤاکی یا بهێزە یان ژی بێژین پلەیا ئەوی/وێ ژ پلەیا مێهڤانی بلندترە، ژ بەرڤێ یەکێ دێ بینین ستراتیجیەتا فەرمانکرنێ ژ ستراتیجەیتێن زۆر بکارهاتییە ژبۆ بارودۆخەکێ ب ئەڤی ڕەنگی. هندەك ژ دەربڕینێن بکارهاتی ژی. وەکو: (جماعەت سوبەهی ژبیرنەکەن، هوین مێهڤانن ل دەڤ من.)،(ڕێزدارن ئەڤ شەڤە پێدڤییە هوین هەمی ل ئا هەنگێ ئامادە بن.)،(دڤێت هوین هەمی ل خوارنگەهێ ئامادەبن بۆ سوبەهی فراڤینێ.) سەرەرایی کو هێزا ئاخڤتنکەری زێدەترە ژ یا گوهداری، بەلێ ئاخڤتنکەرێن گۆڤەرا بەهدینی د دەمێ مێهڤانکرنا کەسێن پلەیا جڤاکی یا نزمتر دا ژ دەربرینێن جوان و ب ڕەوشت یا بێبەهر نینە، بەلێ دبیت ئەڤەژی ژبەر ئەوێ چەندێ بیت، کو ناسیاری د ناڤبەرا ئاخڤتنکەری و گوهداریدا یا کێمە، ژ بەر ئەڤێ یەکێ دڤێت سەرەدەرییا ئاخڤتنکەری یا جیاواز بیت ژ سەرەدەرییا ئەوی ل گەل کەسەکێ نیاس و دڤێت تاڕادەیەکی پەیڤێن جوان و ژێگرتی د دەمێ مێهڤانکرنێدا بکاربهینیت. هەر وەکو دوێنەیدا دیاردبیت، کو ب ڕێژەیا(١٨٪) ژ بەشداربوویيان ڕابووینە بکارهینانا ستراتیجیەتا (دەربرینێن ب ڕەوشت)یێن مێهڤانکرنێ. وەکو دەربڕینێن: (دێ گەلەك پیخوش حالبم ئەگەر هوین بۆ خوارنا شیڤێ سوبەهی ل خوارنگەهێ ئامادەبن.)، (ئەگەر هوین ل ئاهەنگا مە ئامادەبن دێ پێ سەربلند بن... هتد). و ل دوماهییێ ب ڕێژەیەکا زۆرا کێم ستراتیجیەتا (پرسیارکرن ب شێوەیێ تەئکیدکرنێ) دهێت، کو ڕێژەیا ئەوێ ب تنێ دگەهیتە (٤٪).

بارودۆخێ دووێ: هێزا ئاخڤتنکەری ژ یا گوهداری پترە و ناسیاری د ناڤبەرا ئەواندا هەیە.

د بارودۆخەکێ ب ئەڤی ڕەنگیدا کو ناسیارییەکا باش د ناڤبەرا ئاخڤتنکەری و گوهداریدا هەیە، سەرەرای هەبوونا پلە بەرزییا جڤاکی یا ئاخڤتنکەری، دبیت تا ڕادەیەکی مێهڤانکەر یێ ئازادبیت ژبۆ دەربڕینا هەر جۆرە دەربڕینەکا ئەوی دڤێت. ب واتایەکا دی بکارهینانا ستراتیجیەتێن مێهڤانکرنێ د ئەڤی بارودۆخیدا ل دویڤ ئارەزوو و میزاجێ ئاخڤتنکەری دمینیت، هەر ستراتیجیەتەکا بهێتە بکارهینان دێ یا دروست بیت، چونکی ل دویڤ دەم و جۆرێن مێهڤانکرنێ دێ ستراتیجیەت ژی هێتە گوهۆڕین. ئانکو دبیت ئاخڤتنکەرەك جارەکێ ستراتیجیەتا پرسیاری بۆ گوهدارێ ناسیار بکاربهینیت، جارەکا دی هەمان ئاخڤتنکەر

sherzad_arts@yahoo.com

بۆ هەمان گوهداری ڕستەیا فەرمانی یان دیتن، كو چەندین جۆرێن ستراتیجیەتێن ڕاگەهاندن یان هەر ستراتیجیەتەكا دی جۆراوجۆر بكارهاتینە و ڕێژەیا بكارهینانا ئەوان بكاربهینیت. هەر وەكو د وێنەیێ سێیێدا دهێتە ژی تا ڕادەیەكی نێزیكی هەڤدوویە.

(ڕستەیا پرسیاری) یا مێهڤانكرنێ وەكو ستراتیجیەتا پلە ئێك جهێ خۆ د ناڤ ستراتیجیەتێن مێهڤانكرنێ یێن بكارهاتیدا ژبۆ ئەڤی بارودۆخی كرییە، كو ب ڕێژەیەكا مامناوەند، كو دگەهیتە (٢٨٪). ل ڤێرێ ئاخڤتنكەرێن گۆڤەرا بەهدینی ب ڕێكا شێوەیێن جۆراو جۆر یێن ڕستەیا پرسیاری ئەڤ ستراتیجیەتە بكارهینایە. وەكو (كوڕخال سوبەهی دەمێ نیڤرۆ تۆ دێ چ كەی؟)، (كوڕخال ئەڤ شەڤە تۆ دێ هێیە دەڤ مە مانە؟)، (دێ شێی سەعەت دوو پشتی نیڤرۆ ل خوارنگەهێ ئامادەبیی؟). (ڕستەیا فەرمانی) ژی ب شێوەیەكێ بەرچاڤ جهێ خۆ د ناڤ ستراتیجبەتێن بكارهاتی یێن ئەڤی بارودۆخیدا كرییە، كو ڕێژەیا ئەوێ دگەهیتە(٢٤٪)ئەڤەژی ژبەر ئەوێ یەكێیە، كو هێزا ئاخڤتنكەری ژ یا گوهداری زێدەترە، لەورا ئاخڤتنكەر هەولددەت هندەك جاران ب شێوەیێ فەرمان ناسیارێ خۆ مێهڤانبكەت. وەكو(خۆ بەررزەنەكە، ئەڤ شەڤە كوڕخال تو مێهڤانێ منی). ب هەمان ڕێژەیا بەشداربوویان، ستراتیجییا (ڕستەیا كارێ ڕاپەراندن) دهێت، كو دگەهیتە (٢٤٪). ستراتیجیەتێن كێم بكارهاتی ژی هەر وەكو د وێنەیدا دیاردبیت، بریتینە ژ: (ڕستەیا ڕاگەهاندن) ب ڕێژەیا(١٢٪)و (دەربرنێن ب ڕەوشت) ب ڕێژەیا(٨٪)و (تێكەلكرنا ستراتیجیەتان) ب ڕێژەیا (٤٪)، ئەگەرێ كێم بكارهینانا ئەڤان ستراتیجیەتان دبیت ژبۆ ئەوێ ئێكێ بزڤریت. هەر وەكو مە ئاماژە پێدای بارودۆخێن ب ئەڤی ڕەنگی ل دویڤ ئارەزوویا ئاخڤتنكەری دمینیت و ئەوی چ ستراتیجیەتەك پێخۆشە دێ ئەوێ بكارهینیت. دبیت ئەڤ هەر سێ

sherzad_arts@yahoo.com

ستراتیجیەتێن كێم بكارهاتی د باش بن و (١٠٠٪)د شیاندا بن د ئەڤی بارودۆخیدا بهێنە بكارهینان، بەلێ ل دویڤ ئارەزوویا ئاخڤتنكەران و ڤیانا ئەوان بۆ ستراتیجیەتێن هەمەجۆر رێژا بكارهینانا ئەوان دگوهۆڕینێدایە.

بارودۆخێ سێیێ: هێزا ئاخڤتنكەری و گوهداری وەك هەڤە و ناساری د ناڤبەرا ئەواندا نینە.

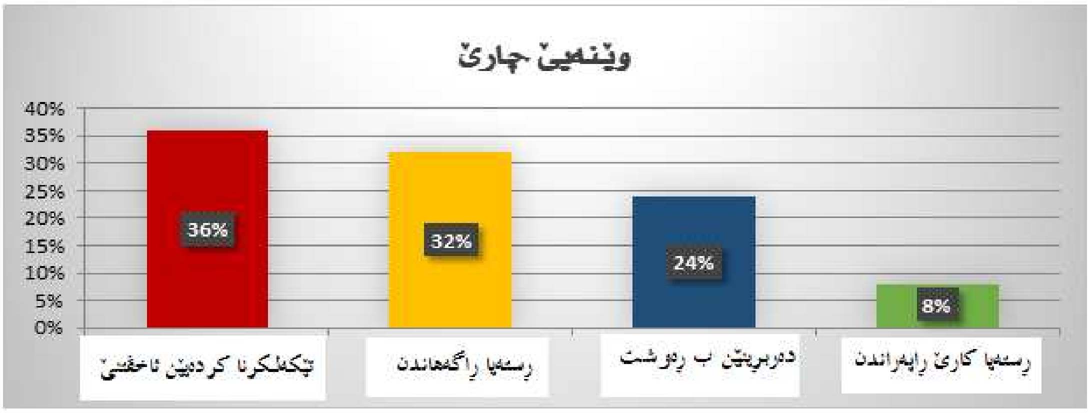

د وێنەیێ سەردا دیاردبیت، (تێكەلكرنا كردەیێن ئاخڤتنێ) ب رێژەیەكا باش ب پلا ئێكێ دهێت. ب رێژەیا (٣٦٪) ، ئەڤ تێكەلكرنا كردەیێن ئاخڤتنێ دبیت بۆ بارودۆخی بزڤریت، كو مێهڤانكرنا كەسێن بیانییە ژبۆ سمینارێ. دبیت ئەڤ بارودۆخە یێ جیاواز بیت ژ بارودۆخەكێ دی یێ وەكو مێهڤانكرنا خوارنەكێ یان ئاهەنگەكێ، كو ستراتیجیەتێن جیاوازتر بهێنە بكارهینان، بەلێ د ئەڤی بارودۆخیدا پێشكێشكارێ سمینارێ هەولدەت ب رێكا تێكەلكرنا كردەیێن ئاخڤتنێ. وەكو سلاڤكرن، داخوازكرن، سوپاسیكرن و لێبورینخوازتنێ...هتد،گوهداری مێهڤانبكەت. وەكو: (سلاڤ رێزداران، ئەڤرۆكە سمینارەكێ دێ پێشكێشكەم هیڤیدكەم ل هۆلا ٦ ئامادەبن.)، (چەوانی بەرێز، دێ شێی ل هۆلا پێشمەرگە، سەعەت ١٠بۆ گوهدارییا سمینارا من ئامادەبی). د دویڤدا ب رێژەیەكا هەرە باش ستراتیجیەتا (رستەیا راگەهاندن) دهێتە بكارهینان، ئەوژی بۆ هندێ دزڤریت د ئەڤی بارودۆخیدا كو پێشكێشكرنا سمینارییە و بۆ كەسێن نەناسیارە، لەورا بەشداربوویێن گۆڤەرا بەهدینی هەولداینە، كو دەم و جه بابەتێن سمینارێ بۆ خەلكی بدەنە راگەهاندن، داكو ئەگەر ئەوان دەم هەبیت، تێدا بەشداربن، لەورا دێ بینین، كو رێژەیا ئەوێ دگەهیتە (٣٢٪). ژ ئەوان نموونێن بكارهاتی ژی: (بەرێزان سەعەت ١٠ سپێدێ دێ سمینارا

sherzad_arts@yahoo.com

خۆ پێشکێشکەم، هیڤیە ل هۆلا ٦ ئامادەبن.)، (سەعەت ١١ دێ سمینارەك هێتە پێشکێشکرن ژلایێ منڤە ل کۆلیژێ ئامادەبن). هەروەسا ستراتیجیەتێن دی یێن بکارهاتی ژی دبێ باهر نەبوون ژ ڕاگەهاندنێ. بۆ نموونە ژمارەکا زۆرا بەرسڤێن ب دەستڤهاتی یێن تێکەلکرنا کردەیێن ئاخڤتنێ ب شێوەیێ ڕاگەهاندن هاتبوونە گوتن. د دویڤدا (دەربرینێن ب رەوشت) یێن مێهڤانکرنێ دهێن، ب ڕێژەیا (٢٤٪)،کو ئەڤەژی ئەوێ چەندێ بۆ مە دیاردکەت، کو د بارودۆخێن د ناڤبەرا کەسێن نە ناسیاردا، پێدڤیە هەول ژبۆ هندەك دەربڕینێن جوان و ب ڕەوشت ببەی، ب تایبەتی ئەگەر بارودۆخ گرێدای مێهڤانکرنا سمینارەکێ بیت، چونکی بارودۆخێ ئەوێ جیاوازترە، ئەگەر مێهڤانکرن گرێدای خوارنەکێ بیت. ئەڤجا دڤێرێدا ژبۆ زێدەکرنا ڕێژەیا ئامادەبوویان دەربڕینێن ب ڕەوشت و جوان و سەرنچراکێش د دەربڕینێن مێهڤانکرنێدا هاتینە بکارهینان. وەکو: (ڕێزداران دێ گەلەك پێخۆشحالبم، ئەگەر هوین ب ڕێزڤە ل سمینارا من پشکداربن.)، (برایێ هێژا ئەڤرۆکە دەمژمێر ١٠ سپێدێ سمینارا منە دێ ژ کەرەما خۆ شێی ل هۆلا ٦ ئامادەببی). د دویڤدا ستراتیجیەتا کێم بکارهاتی یا ئەڤی بارودۆخی ژ لایێ ئاخڤتنکەرێن گوڤەرا بەهدینڤە (ڕستەیا کارێ راپەراندن)ە، کو ڕێژا ئەوێ دگەهیتە (٨٪)، دەربڕنیێن بکارهاتی ژی وەکو:(هوین د مێهڤانکرینە بۆ سمینارا من).

بارودۆخێ چارێ: هێزا ئاخڤتنکەری و گوهداری وەك هەڤە و ناسیاری د ناڤبەرا ئەواندا هەیە.

بێگومان د بارودۆخێن ب ئەڤی ڕەنگیدا، کو ئاخڤتنکەر و گوهدار د ئێك ئاستدا بن و هەر دوو هەڤالێن نێزیك بن، دێ دەربرینێن ئەوێ یێن مێهڤانکرنێ د جودا و د جیاوازبن ژ بارودۆخەکێ دی، کو ناسیاری د ناڤبەرا ئەواندا یا کێم بیت.

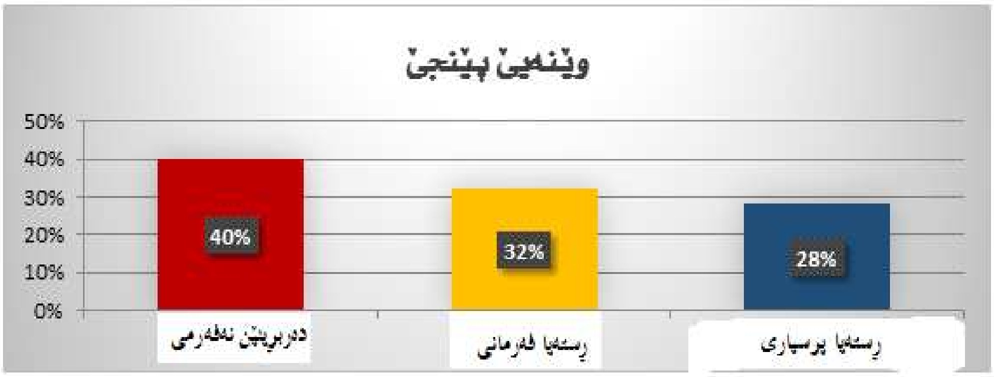

د ئەڤی بارودۆخیدا، چونکی هەڤالێن نێزیکی ئێکن، ژبەر ئەوێ یەکێ ستراتیجیەتا هەرە بکارهاتی دێ دەربڕینێن نەفەرمی بن، چونکی هندی ئەڤ پەیوەندییا ئەوان و هەڤالینیا ئەوان یا

sherzad_arts@yahoo.com

نێزیكی هەڤ بیت، دێ دەربڕینێن نەفەرمی زۆرتر بن. هەر وەكو د وێنەیدا دیاردبیت، كو ڕێژەیا بكارهینانا ئەڤێ ستراتیجیەتێ(٤٠ ٪)ە،كو ئەڤەژی ژ ئەنجامێ هەلبژارتنا ژمارەكا زۆرا ئاخڤتنكەرێن گۆڤەرا بەهدینییە. ژ ئەوان دەربڕینان ژی: (سوبەهی وەرە دەڤ مە دێ خوارنەكێ دەینە تە سەیدا، ئەگەر چ شولا بوٚ خوٚ نەدەرئێخی.)،(خوٚ ئەڤروٚكە بوٚ شیڤێ دیاربكە، ئەگەر یێ بەتال بی، دێ چینە خوارنگەهێ). (ڕستەیا فەرمانی) ب پلا دووێ دهێت، ب ڕێژەیا (٣٢٪) ژ لایێ پشكدارێن گۆڤەرا بەهدینیڤە، ئاخڤتنكەرێن مە ژ بەر ئەوێ نێزیكییا د ناڤبەرا ئەوان و هەڤالێن ئەواندا هەین. هەم بوٚ خوٚشی و هەم ب شێوەیەكێ ترانەكریڤە، فەرمانەكێ ل هەڤالێن خوٚ دكەن، ژبوٚ بەرهەڤبوون د مێهڤانكرنێدا. نموونێن بكارهاتی ژی. وەكو: (سێشەمبا بهێت لازمە هەر بهێیە سەفرێ ها.)،(سوبەهی مەعزوماتە نەبێژی ئەز ناهێم). و ب پلا سێیێ و دوماهییێ (ڕستەیا پرسیاری) یا مێهڤانكرنێ دهێت، ب ڕێژەیا(٢٨٪)،كو ئەڤەژی دشێین بێژین ژمارەكا باش ژ پشكداربوویێن مە ب ڕێكا پرسیاركرنێ كەسێ بەرامبەر مێهڤانكرییە. ژ ئەوان دەربڕینان ژی: (تو ناهێی بچین تشتەكی بخوین؟)، (دێ سوبەهی هێیە دەڤ مە بوٚ شیڤێ؟).

جهێ ئاماژەپێكرنێیە د ئەڤی بارودۆخیدا گەلەك ژ ئەوان ڕستەیێن بكارهاتی پێكهاتینە ژ هەر سێ ستراتیجەتان ئانكو هەرسێ ستراتیجیەت د ئێك ڕستەیا مێهڤانكرنێ هاتینە بكارهینان. ب واتایەكا دی هندەك ڕستە هەم پرسیاری بوون و د هەمان دەمدا شێوەیێ فەرمانی ژی ب خوڤە دگرتن و ژلایەكێ دیڤە تاڕادەیەكێ زۆر پەیڤێن ئەوێ د نەفەرمی و سادە بوون. بۆ نموونە:(سەیدا دێ سوبەهی چ كەی ؟ پاشی وەرە دەڤ مە بوٚ فراڤینێ.) ئەگەر ئەم تەماشەی ئەڤێ ڕستەیا بكارهاتی بكەین، كو ئەڤان هەر سێ ستراتیجیەتان ب خوٚڤە دگریت. ژ بەرهندێ مە ژی پێكولكرییە ل دویڤ نێزیكییا ستراتیجیەتێ ئەڤان ڕستەیان پارڤەبكەین.

بارودۆخێ پێنجێ: هێزا ئاخڤتنكەری كێمترە ژ یا گوهداری و ناسیاری د ناڤبەرا ئەواندا نینە.

ئەڤ بارودۆخێن ب ئەڤی ڕەنگی د پڕن ژ دەربڕینێن ب ڕەوشت و دەربڕینێن فەرمی، چونكی ئاستێ گوهداری بلندترە، لەورا ئاخڤتنكەر هەولددەت ئاخڤتنێن جوان و ژێهاتی و بژارە بكاربهینیت ل گەل شێوە فەرمیاتیەكێ، كو ل گەل ئاستێ مێهڤانی بگونجیت. هەر وەكو د وێنەیێ شەشێدا دیاردبیت، كو سێ جۆرێن ستراتیجیەتان هاتینە بكارهینان هەمی ژی گرێدای دەربڕینێن جوان و فەرمینە.

sherzad_arts@yahoo.com

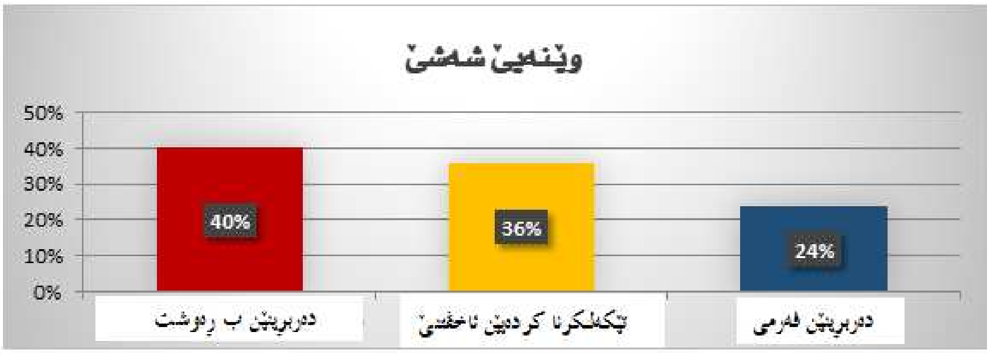

ستراتیجیەتا زۆر بکارهاتییا ئەڤی بارودۆخی، کو ب رِێژەیا(٤٠٪)ە، ئەوژی ستراتیجیەتا (دەربرینێن ب رِەوشت) یێن مێهڤانکرنێنە، ل ڤێرێ ئاخڤتنکەرێن گۆڤەرا بەهدینی هەولددەن، هندەك دەربرِینان بدەنە خویاکرن، کو رِەوشتبەرزیەك تێدا بیت و ل دویڤ ئاستێ گوهداری بگونجیت، کو پلەیا ئەوی یا جڤاکی یا بەرزە، ئانکو بەشداربوویێن مە پێکولێ دکەن، هندەك دەربرِین نەهینە بکارهینان کو دجوان نەبن و ببنە جهێ شەرمزارییا ئەوی/وێ و یا کەسێ بەرامبەر. نموونە بۆ دەربرِینێن بکارهاتی:(دکتۆر ئەز ژدل و جان حەز دکەم کو تۆ ژ کەرەما خۆ ئامادە ببی بۆ خوارنا سوبەهی فراڤینێ.)، (دێ گەلەك کەیفخۆشبم هێژا ئەگەر تۆ ئەڤ شەڤە ل خوارنگەهێ ل سەر مێهڤانکرنا من رِازیببی). د دویڤدا ستراتیجیەتا (تێکەلکرنا کردەیێن ئاخڤتنێ) دهێت، کو رِێژەیا بکارهینانا ئەوێ ژلایێ پشکدارێن مەڤە دگەهیتە(٣٦٪)کو رِێژەکا هەرە زۆرە، بەلێ جهێ ئاماژەپێکرنێیە، ئەڤ جۆرە کردەیێن تێکەل، دبێ بەهر نەبووینە ژ هەر دوو ستراتیجیەتێن دی یێن بکارهاتی د بارودۆخێ ناڤبرِیدا. بەشداربوویێن مە هندەك کردەیێن ئاخڤتنێ تیکەلکربوون ل گەل بکارهینانا هندەك پەیڤ و دەستەواژەیێن فەرمی و ب رِەوشت و رِستەیەکا جوان و پرِ واتا ژێ دروستکربوون. ئەوژی ئەڤەیە: (رِێز و ڤیان بۆ تە هێژا، من ژ دل دڤیا تۆ بۆ خوارنا فراڤینێ ل خوارنگەهێ ئامادەببی ، دا سوپاسداربم ب ئامادەبوونا تە.) ستراتیجەتا دوماهییێ ژی د ئەڤی بارودۆخیدا یا پێکهاتیبوو ژ (دەربرِینێن فەرمی) یێن مێهڤانکرنێ. یا خویایە ئەگەر پلەیا کەسێ بەرامبەر ژ یا مرۆڤی بەرزتر بیت، دێ جۆرە فەرمیایەتیەك د ئاخڤتنا مەدا دیاربیت، هەر وەکو دوێنەیێ شەشێدا دیاردبیت، کو ب رِێژەیا(٢٤٪) بەشداربوویێن گوڤەرا بەهدینی ژبۆ مێهڤانکرنا ئەڤی کەسێ ئاست بلند، پەنا ژبۆ دەربرِینێن فەرمی برییە.

بارودۆخێ شەشێ: هێزا ئاخفتنکەری کێمترە ژ یا گوهداری و ناسیاری د ناڤبەرا ئەواندا هەیە.

sherzad_arts@yahoo.com

(تۆ وەك قوتابی، مامۆستا یێن خۆ مێهڤانبکە سمینارەکێ ل زانکۆیێ.)

هەردەما هێز و پلەیێن ئاخڤتنکەری ژ گوهداری کێمتر بن، دێ دەربڕینێن ب ڕەوشت و فەرمی زێدەتر بن ل دەمێ مێهڤانکرنا کەسێ بەرامبەر.

ب تایبەت ژی ئەگەر بارودۆخ د ناڤبەرا چینێن ڕەوشەنبیردا بیت، کو ژ قوتابی بۆ مامۆستایە، ل ڤێرێ فەرمیاتی و ڕەوشتبەرزی پتر ڕۆلێ خۆ دبینن.

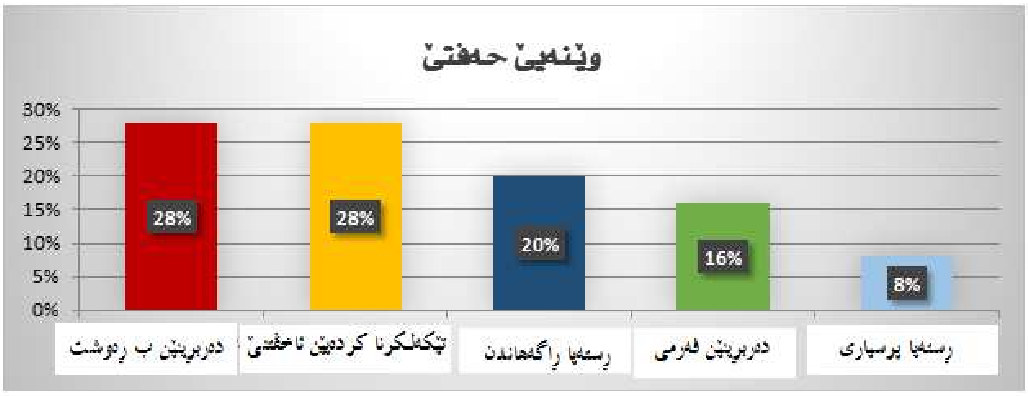

(دەربڕینێن ب ڕەوشت) یێن مێهڤانکرنێ د ئەڤی بارودۆخیدا، ل گەل (تێکەلکرنا کردەیێن ئاخڤتنێ) ب پلا ئێکێ هاتینە، ب ڕێژەیا (٢٨٪). ئەڤان قوتابیێن گۆڤەرا بەهدینی هەمی پێکولکرینە ل گەل مامۆستاییێن خۆ ئاخڤتنێن جوان و ژێهاتی بکاربهینن. هەر وەکو زۆربەیا ئەوان ڕستەیێن ژبۆ تێکەلکرنا کردەیێن ئاخڤتنێ ژی هاتبوون بکارهینان پڕی پەیڤ و دەستەواژەیێن ب ڕەوشت بوون، بەلێ چونکی چەندین جۆرێن کردەیان هاتبوونە تێکەلکرن، مە ل ژێر تێکەلکرنا کردەیێن ئاخڤتنێ هژمارتن. ژ ئەوان دەربڕینێن ب ڕەوشت یێن مێهڤانکرنێ: (دکتۆر و مامۆستاییێن هێژا سمینارا من ل دەمژمێر ١٠ سپێدێیە، ئەز حەز دکەم ئامادەبن، دا گەلەك کەیفخوشبم ب هاتنا هەوە.)، (ڕێزداران ئەگەر هوین د سمینارا مندا بەشداربن، دا خۆشحالبم). هەروەسا تێکەلکرنا کردەیێن ئاخڤتنێ ژی وەکو مە گوتی یا پڕبوو ژ دەربڕینێن ڕەوشتبەرز. بۆ نموونە:(ئەڤ دەمێ هەوە خۆش ڕێزداران، ئەگەر بۆ هەوە ئەزیەت نەبیت، من دڤێت هوین د سمینارا مندا بەشداربن ، دا سوپاسداری هەوە بم). د دویڤدا (ڕستەیا ڕاگەهاندن) دهێت، ب ڕێژەیا (٢٠٪)، بکارهینانا ئەڤێ ستراتیجیەتێ ژی ژبۆ ئەوێ یەکێ دزڤریت، کو سمینار دێ هێتە گێڕان ل دەم و جهەکی، لەورا بۆ کەسێ بەرامبەر پێدڤی ب ڕاگەهاندنێ هەیە. ژ ئەوان دەربڕینێن بکارهاتی ژی:(هێژایان من دڤیا هەوە ئاگەهداربکەم، کو سمینارا من دێ ل ڕۆژا

sherzad_arts@yahoo.com

سێشەمبی، ل دەمژمێر ۱۰ سپێدێ بیت .). د دویڤدا (دەربڕینێن فەرمی) دهێن، ب ڕێژەیا (۱٦٪)، بەلێ وەکو بەری نوکە مە ئاماژە پێدای، دەربڕینێن فەرمی د هەمی ستراتیجیەتێن ناڤبڕی یێن ئەڤی بارودۆخیدا بکارهاتبوون، بەلێ ل دویڤ نێزیکی و لێکچوون پتر بۆ هەر ستراتیجیەتەکێ، مە ل ژێر ئەوێ ستراتیجیێ باس لێکرییە، ژ بەر ئەوێ یەکێ ڕێژا ئەوێ ل ڤێرێ کێم دیاربوویە و ل دوماهییێ ژی (ڕستەیا پرسیاری) یا مێهڤانکرنێ دهێت، ب ڕێژەیا(۸٪)، کو ژ لایێ قوتابیێن مەیێن پشکدارێن گۆڤەرا بەهدینیڤە هاتییە بکارهینان، ئانکو ب ڕێکا پرسیارکرنێ مامۆستاییێن خۆ مێهڤانکرینە سمینارا خۆ.

ئەنجام

پشتی ڤەکۆلینا مە ب دوماهیك هاتی ئەم گەهشتینە ئەڤان ئەنجامێن ل خوارێ دیارکری:

أ-ڕێژەیا بکارهینانا جۆرێن مێهڤانکرنێ ل دەڤ ئاخڤتنکەرێن گۆڤەرا بەهدینی، ب بەرسڤا (بەلێ) و (نەخێر) ب ئەڤی ڕەنگێ ل خوارێیە:

۱-د جۆرێن(خۆمێهڤانکرن) و (مێهڤانکرنا نەریتی)دا، ڕێژەیا (بەلێ) دبیتە (۹۲٪) و ڕێژەیا (نەخێر) دبیتە (۸٪).

۲-د جۆرێن (مێهڤانبوون د بۆنە و بیرەوەرییاندا) و(مێهڤانکرنا نەڕاست)دا، ڕێژەیا(بەلێ) دبیتە(۸۸٪) و ڕێژەیا (نەخێر) دبیتە(۱۲٪).

۳-د جۆرێ (مێهڤانکرنا فرەمانی)دا، ڕێژەیا (بەلێ) دبیتە (٦٤٪) و ڕێژەیا (نەخێر) دبیتە (۳٦٪).

٤-د جۆرێ (مێهڤانکرنا ب ترانەکرنڤە)دا، ڕێژەیا (بەلێ) دبیتە (٦۰٪) و ڕێژەیا(نەخێر) دبیتە(٤۰٪).

٥-د جۆرێ (مێهڤانکرن ژبەر مەرەکی)دا، ڕێژەیا (بەلێ)دبیتە(۳۲٪) و ڕێژەیا (نەخێر) دبیتە(٦۸٪).

٦- د جۆرێ (مێهڤانکرنا گرەوکرنێ)دا، ڕێژەیا (بەلێ)دبیتە(۲۸٪) و ڕێژەیا (نەخێر) دبیتە(۷۲٪).

۷-د جۆرێ(مێهڤانداریيا ٥۰-٥۰)دا، ڕێژەیا(بەلێ) دبیتە(۲٦٪) و ڕێژەیا (نەخێر) دبیتە(۷٤٪)

ب-د ئەڤان بارودۆخێن ل خوارێدا، ئەڤ ستراتیجییێن مێهڤانکرنێ هاتینە بکارهینان:

۱- د بارودۆخێ **هێزا ئاخڤتنکەری ژ یا گوهداری پتر بیت و ناسیاری د ناڤبەرا ئەواندا یا کێم بیت**. (٤) ستراتیجی هاتینە بکارهینان. ب ئەڤێ ڕێژەیێ: ڕستەیا کارێ ڕاپەراندن(٤۲٪)، ڕستەیا فەرمانی(۳٦٪)، دەربڕینێن ب ڕەوشت(۱۸٪)، پرسیارکرن ب ڕێکا تەئکیدکرنێ(٤٪).

۲-د بارودۆخێ **هێزا ئاخڤتنکەری ژ یا گوهداری پترە و ناسیاری د ناڤبەرا ئەواندا هەبیت.** (٦) ستراتیجی هاتینە بکارهینان. ب ئەڤێ ڕێژەیێ:

sherzad_arts@yahoo.com

ڕستەیا پرسیاری(٢٨ ٪)، ڕستەیا فەرمانی(٢٤٪)، ڕستەیا كاریٚ ڕاپەراندن(٢٤٪)، ڕستەیا ڕاگەهاندن(١٢٪)، دەربڕینێن ب ڕەوشت(٨٪)، تێكەلكرنا كردەیێن ئاخڤتنیٚ(٤٪).

٣-د بارودۆخیٚ هێزا ئاخڤتنكەری و گوهداری وەك هەڤ بیت و ناساری د ناڤبەرا ئەواندا نەبیت. (٤) ستراتیجی هاتینە بكارهینان. ب ئەڤیٚ ڕێژەیێ: تێكەلكرنا كردەیێن ئاخڤتنیٚ(٣٦٪)، ڕستەیا ڕاگەهاندن(٣٢٪)، دەربڕینێن ب ڕەوشت(٢٤٪)، ڕستەیا كاریٚ ڕاپەراندن(٨٪).

٤-د بارودۆخیٚ هێزا ئاخڤتنكەری و گوهداری وەك هەڤ بیت و ناسیاری د ناڤبەرا ئەواندا هەبیت. (٣)ستراتیجی هاتینە بكارهینان. ب ئەڤی ڕێژەیی: دەربڕینێن نەفەرمی(٤٠٪)، ڕستەیا فەرمانی(٣٢٪)، ڕستەیا پرسیاری(٢٨٪).

٥-د بارودۆخیٚ هێزا ئاخڤتنكەری كێمتر بیت ژ یا گوهداری و ناسیاری د ناڤبەرا ئەواندا نەبیت. (٣) ستراتیجی هاتینە بكارهینان. ب ئەڤی ڕێژەیی:دەربڕینێن ب ڕەوشت(٤٠٪)، تێكەلكرنا كردەیێن ئاخڤتنیٚ(٣٦٪)، دەربڕینێن فەرمی(٢٤٪).

٦-د بارودۆخیٚ هێزا ئاخڤتنكەری كێمتربیت ژ یا گوهداری و ناسیاری د ناڤبەرا ئەواندا هەبیت. (٥) ستراتیجی هاتینە بكارهینان. ب ئەڤیٚ ڕێژەیێ: دەربڕینێن ب ڕەوشت(٢٨٪)، تێكەلكرنا كردەیێن ئاخڤتنیٚ(٢٨٪)، ڕستەیا ڕاگەهاندن(٢٠٪)، دەربڕینێن فەرمی(١٦٪)، ڕستەیا پرسیاری(٨٪).

لیستا ژێدەران:

أ-ژێدەر ب زمانیٚ كوردی:

-شێرزاد سەبری عەلی و ئەیاد فەیزولاە عوسمان، ٢٠١٨، ڕەتكرن: كردە و ستراتیجی،ڤەكولینەكا پراگماتیكییە، گوڤارا زانستێن مروڤایەتی یا زانكۆیا زاخۆ، پەربەندا(٦)،ژ(٣)، ٢٠١٨.

ب-ژێدەر ب زمانیٚ ئینكلیزی:

Al-Asadi, M. (2015). A Comparative study of theInsincere Speech Act of Inviting in American English and Iraqi Arabic

Al-Darraji, V. F.(2013).CULTURAL VALUES UNDERLYING SPEECH ACT OF INVITING: THE CASE OF IRAQI EFL SPEAKERS.International Journal of Scientific & Engineering Research, Volume 4, Issue 8, 1052 ISSN 2229-5518.

AL-Sulaimaan,M.M.(2001). A Semantic study of Arabic directive verb with reference to English, Journal of Translation and Linguistics, No:2.

Austin, J. (1962). How to Do Things with Words. Oxford: Oxford University Press.

Chaer and Agustina. (1995). *Sosiolinguistik Perkenalan Awal* Jakarta: Rineka Cipta.

Chen, H. (1996). Cross-cultural comparison of English and Chinese metapragmatics in refusal. Inriana University. (ERIC Document Reproduction Service.

Cutting, J. (2008). *Pragmatics and Discourse*. New York: Routledge.

-Eslami, Z. R. (2005). “Invitations in Persian and English: Ostensible or Genuine”. *Intercultural Pragmatics (912). 453-480.*

Harnish, Robert M. &. Kent Bach .(1979) **.Linguistic communication and speech acts**. In *Language and Society* Vol. 10 No. 2 Cambridge, Mass. and London. Pp 270-274

Holmes, J. (1992). *An Introduction to Sociolinguistics*. NewYork:Longman.

sherzad_arts@yahoo.com

Kadhim,B. Al-Hindawi.F.(2017). Pragmatics of Ostensible Invitations in Iraqi Arabic: Function Analysis. Advances in Language and Literary Studies. *1Islamic University College, Department of English, Holy Najaf- Iraq. 2University of Babylon, College of Education for Human Sciences, Department of English, Babylon-Iraq.* ISSN: 2203-4714. www.alls.aiac.org.au

Kadhim and Al-Hindawi. (2017) . **Pragmatics of Ostensible Invitations in Iraqi Arabic: Function Analysis. Advances in Language and Literary Studies.** *Islamic University College, Department of English, Holy Najaf- Iraq. University of Babylon, College of Education for Human Sciences, Department of English, Babylon-Iraq.*ISSN: 2203-4714. www.alls.aiac.org.au.

Kerbrat-Orecchioni,C.(1997). "A multilevel approach in the studyof talk-in-interaction". Pragmatics 7(1):1-20.

Leech.G.(1983). *Principle of pragmatic*. London: Longman.

Leech, G. and Thomas, J. (1990). "Language Meaning and Context: Pragmatics". *An Encyclopedia of Language*. London: Routledge.

Levinson, S. (1983). *Pragmatics*. Cambridge: Cambridge University Press.

Pateda, Mansoer. 1990. *Sosiolinguistik*. Bandung: Angkasa.

Lyons, J. (1977). *Semantics*. Vol. I & II. Cambridge: Cambridge University Press. Reprinted in 1979 Macmillan press Ltd.

Mey. J. L.(1993).Pragmatics. Great Britain by J.T. Press Ltd ,Pads tow ,Cornwall.

Richard .J. C., Platt J & Webber. H. (1992) .*Longman Dictionary of Language Teaching and Applied Linguistics.* Oxford: Longman.

Salih, H. Mahdi,H.(2013).Strategies Adopted in Making, Accepting and Declining Invitation. *Department of English Ahlulbait University, College of Arts.*

Searle,J.R. (1979). *Expression and meaning.* Cambridge University Press.

Searle, J. R. (1975). 'Indirect Speech Acts', in Peter Cole and Jerry L. Morgan (eds), Syntax and Semantics, Vol. 3: Speech Acts, Academic Press, pp. 59-82.

Searle, J. R. (1979). Expression and Meaning: Studies in the Theory of Speech Acts. Cambridge: Cambridge University.

Serva,C. (2016). *Definition of a Declarative Sentence.* https://study.com/academy/lesson/declarative-sentence-definition-examples.html

Suzuki, T. (2009). How do American University students "Invite" others?" *A Corpuse-based Study of Linguistic Strategies for the Speech Act of "Invitations" a Conference of Pragmatics Society of Japan, held at Matsuyama University*.

Trong, N. (2012). SUMMITED IN PARTIAL FULFILLMENT FOR THE REQUIREMENTS OF THE B.A DEGREE. A COMPARATIVE STUDY ON INVITATIONS IN ENGLISH AND VIETNAMESE IN TERMS OF CROSS - CULTURAL PERSPECTIVE

Utsumi, A. (2000). Verbal Irony as Implicit Display of Ironic Environment: Distinguishing Ironic Utterances from Nonirony. *Journal of Pragmatics, 32,* 1777–1806.

Wolfson, N. (1989). *Perspectives: Sociolinguistics and TESOL.* New York: Newbury House Publishers.

Yule, G. (1996). *Pragmatics*. Oxford: Oxford University Press.

الخلاصة

تعد الدعوة فعل من أفعال الكلام لها علاقة وثيقة بالتداولية اللغوية. يهدف هذا البحث والذي تحت عنوان (فعل كلام الدعوة في اللغة الكوردية- بحث تداولي) إلى دراسة فعل الدعوة وأنواعه وإستراتيجياته من أجل توضيح أهمية ودور هذا الفعل في اللهجة المحلية للمتحدثين في منطقة بهدينان حسب المنهج الوصفي التحليلي بالإضافة إلى معرفة نسبة إستعمال أنواع وإستراتيجيات الدعوة عند قاطني تلك

sherzad_arts@yahoo.com

المنطقة. وقد إقتضى طبيعة البحث الإعتماد على الإسلوب الاحصائي لجميع المواقف المختارة. يتألف البحث من مقدمة وفصلين بالإضافة إلى أهم النتائج التي توصل إليها البحث. يرصد الفصل الاول والمعنون بـ(الدعوة، وظائف وأنواع) مفهوم الدعوة و وظائفها وأنواعها وإستراتيجياتها. في حين ركّز الفصل الثاني والذي تحت عنوان (أنواع وإستراتيجيات الدعوة في اللغة الكوردية) على الأنواع والإستراتيجيات المستعملة للدعوة بين المتحدثين في منطقة بهدينان.

كلمات المفاتيح: الدعوة، النظرية السلوكية، أفعال الكلام، التداولية

THE SPEECH ACT OF INVITATION IN THE KURDISH LANGUAGE - A PRAGMTIC STUDY

SHERZAD SABRI ALI and AYAD FAYZALLAH OTHMAN
Dept. of Kurdish Language, College Of Basic Education, University Of Duhok,Kurdistan Rebion -Iraq

ABSTRACT

Invitation is an act of speech closely related to linguistic deliberation. This research, which is titled (The Speech act of invitation in the Kurdish language - A Pragmtic study) aims to study the act of invitation and its types and strategies in order to clarify the importance and role of this act in the local dialect of speakers in the area of Bhdinan according to the descriptive analytical method, in addition to know the percentage of use of types and strategies of invitation among residents of that region. The nature of the research required the statistical method for all selected positions. The research consists of an introduction and two chapters in addition to the most important findings of the research. The first chapter, which entitled (invitation, functions and types) monitors the concept of invitation and its functions, types and strategies. While the second chapter, entitled “Types and Strategies of invitation in the Kurdish Language”, focused on the types and strategies used for invitation among speakers in the Bhdinan region.

KEYWORDS: Invitation, Behavior Theory, Speech Acts, Pragmatics

ڕاپرسى

پرسيار و بەرسڤێن (بەلێ و نەخێر):

ئەڤ ڕاپرسييە ژبۆ ئاخڤتنكەرێن زمانێ كوردى يێن گۆڤەرا بەهدينى ژبۆ هندەك جۆرێن مێهڤانكرنێيە، لەورا ئەو پرسيارێن ل خوارێ بخوينە و پاشى ب هەلبژارتنا (بەلێ) يان (نەخێر) بەرسڤێ ل سەر پرسيارێن مە بدە. ئەڤ داتايە ب تنێ دێ ژبۆ مەراما نڤێساندنا ئەڤێ ڤەكۆلينێ هێنە بكارهينان:

sherzad_arts@yahoo.com

–مێهڤانكرنا نەڕاست: چ جاران تە گوتییە كەسەكی وەرە ببە مێهڤان ل دەڤ من و مەرەما تە مێهڤانكرنا ئەوی نەبیت؟

بۆ نموونە: تۆ چ دكەی نەیێ دیاری؟ ڕۆژەكێ وەرە تۆ مێهڤانێ منی ل خوارنگەهێ؟

بەلێ ☐ نەخێر ☐

– مێهڤانكرنا فرەمانایی: چ جاران تە گوتییە، دڤێت ئەم فلان برادەری یان خزمی مێهڤانبكەین یان ئەم چووباین و بباینە مێهڤانێن ئەوی؟

بەلێ ☐ نەخێر ☐

–مێهڤانكرنا گرەوكرنێ: چ جاران تە كەسەك مێهڤانكرییە ل سەر گرەوێ؟ بۆ نموونە ئەگەر تۆ شیای بەرسڤا ئەڤێ پرسیارێ بدەی دێ كارتەكا پێنج هزاری بۆ تە كرم؟

بەلێ ☐ نەخێر ☐

–مێهڤانكرنا ب ترانەكریڤە: چ جاران ب ترانەڤە تە كەسەك مێهڤانكرییە؟ بۆ نموونە: خەما نەخۆ پسمام ئەڤێ جارێ چوو بەس جارا بهێت ل گوندی بۆ تە دێ ئوتێلەكا پێنج ستێر گرین.

بەلێ ☐ نەخێر ☐

–مێهڤانكرنا نەریتی: چ جاران پشتی نڤێژا ئەینییان تە كەسەك مێهڤانكرییە خوارنێ ل مال و مەرەما تە نە مێهڤانكرنا ئەوی نەبیت، بەلكو وەك نەریتەكێ بیت و تۆ بێژیێ دێ جیران دا بچینە فراڤینێ؟

بەلێ ☐ نەخێر ☐

–مێهڤانكرن ژ بەر مەرەمەكێ: چ جاران تە كەسەك مێهڤانكرییە خوارنەكێ یان جهەكی و تە مەرەم ژ ئەوێ مێهڤانكرنێ هەبیت؟ ئانكو ژ بەر هندێ بیت كو بۆ تە شولەكی د پاشەرۆژێدا ئەنجامبدەت ؟

بەلێ ☐ نەخێر ☐

–خۆ مێهڤانكرن: چ جاران تۆ چوویە سەرەدانا خزمەكی هەڤالەكی ل مالا ئەوی/ وی بێی ئەو تە مێهڤانبكەت؟ بۆ نموونە: كوڕ خالەت هوین ل مالن ئەڤ شەڤە دا هێینە دەڤ هەوە ل مال؟

بەلێ ☐ نەخێر ☐

–مێهڤانبوون د بۆنە و بیرەوەرییاندا: چ جاران تە سەرەدانا مالا كرییە ژ بەر بەهی و نساخییان و سەرەدانا حەجیان؟

بەلێ ☐ نەخێر ☐

- مێهڤانداریا ٥٠-٥٠: چ جارا تە و كەسێن بەرامبەر ل خوارنگەهێ یان جهەكی بهایێ تێچوویان د ناڤبەرا خۆدا ب نیڤی كرییە؟

بەلێ ☐ نەخێر ☐

پڕكرنا تێستا وتاردانا نڤێسی(DCT)

sherzad_arts@yahoo.com

ئەڤ ڕاپرسییە ژبۆ ئاخفتنکەرێن زمانێ کوردی یێن گوڤەرا بەهدینی ژبۆ هندەك بارودۆخان هاتییە دروستکرن، کو ب کریارا مێهڤانکرنێ ڕادبن، لەورا ئەڤ بارودوخێن ل خوارێ بخوینە، پشتی هەر بارودۆخەکی دێ پرسیار ژ تە هێتەکرن بۆ نڤێسینا بەرسڤا خۆ یا مێهڤانکرنێ ژبۆ کەسێ بەرامبەر، ژبۆ ئەڤێ یەکێ ئەوێ هزرێ بکە، کو بەرسڤێن تە هەر وەکو ئاخفتنا ڕاستەقینەیا تەبن، یا کو د ژیانا ڕوژانەدا بکاردهینی. ئەڤ داتایە ب تنێ دێ ژبۆ مەراما نڤێساندنا ئەڤێ ڤەکۆلینێ هێنە بکارهینان:

ڕەگەز: أ- نێر ب- مێ

ل خوارێ دێ داخواز ژ هەوە هێتەکرن ب پێرابوونا مێهڤانکرنا ٦ بارودوخان، هیڤییە ب شێوەکێ ڕاستەقینە بەرسڤێن خوّ د بوشاهیاندا بدە دیارکرن:

- ئەگەر تو بەرپرسەك بی و ناسیاری یا کێمە ل گەل هندەك کەسێن کاردکەن ل دەڤ تە دێ چەوا مێهڤانکەی؟

تۆ: ___________

- تۆ خودان ئاستەکێ بلندتربی ژ کورخالێ خۆ، دێ چەوا ئەوی مێهڤانکەیە خوارنەکێ یان جهەکی؟

تۆ: ___________

- دێ سمینارەکێ پێشکێشکەی، دێ چەوا هندەك قوتابیێن بیانی مێهڤانکەیە سمینارا خوّ؟

تۆ: ___________

- دێ چەوا هەڤالێ خۆ یێ نێزیك مێهڤانکەیە خوارنەکێ؟

تۆ:___________

- کەسەکێ خودان پلەیەکا جڤاکی یا بلند کو تە ناسیاری ل گەل نەبیت، دێ ب چ شێوە مێهڤانکەیە خوارنەکا بەرفرەه ل خوارنگەهێ؟

تۆ:___________

- تۆ وەك قوتابی دێ چەوا مامۆستایێن خو مێهڤانکەیە سمینارەکێ ل زانکۆیێ؟

تۆ:___________

sherzad_arts@yahoo.com